

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА ТЕОРІЇ ОЛІМПІЙСЬКОГО СПОРТУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

за спеціальністю **017 Фізична культура і спорт**

освітньою програмою «Олімпійський спорт і освіта»

на тему: «**ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА СЕРЕД ДІТЕЙ ПІД ЧАС ВІЙНИ**»

здобувача вищої освіти
другого (магістерського) рівня
Скуз Дарина Олегівна

Науковий керівник Козлова О.К.,
д. фіз. вих., проф.

Рецензент
к. фіз. вих., Хуртик Д. В.

Рекомендовано до захисту на засіданні
кафедри історії і теорії олімпійського
спорту (протокол № 6 від 11 грудня
2023 р.)

Завідувач кафедри: Радченко Л. О.,
д. фіз. вих., доцент

(підпис)

Київ - 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ.....	7
1.1 Історія та етапи розвитку олімпійської освіти	7
1.2 Принципи та цінності олімпійської освіти	14
1.3 Сучасні програми та методи олімпійської освіти для дітей.....	19
РОЗДІЛ 2. ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ НА ДІТЕЙ У КОНФЛІКТНИХ УМОВАХ.....	24
2.1 Методологія дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни.....	24
2.2 Характеристика вибірки та проведення експерименту з впровадження олімпійської освіти, зокрема визначення контексту конфлікту.....	28
2.3 Обробка та аналіз отриманих даних щодо впливу олімпійської освіти на дітей під час війни.....	33
РОЗДІЛ 3. ОПТИМІЗАЦІЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ У КОНФЛІКТНИХ РЕАЛІЯХ.....	47
3.1 Визначення шляхів оптимізації та покращення програм для дітей під час війни	47
3.2 Розробка конкретних стратегій та методів впровадження рекомендацій у сферу освіти для дітей у конфліктних умовах	50
РОЗДІЛ 4. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У СВІТІ КОНФЛІКТІВ.....	55
4.1 Перспективи розвитку олімпійської освіти під час конфліктів	55
4.2 Міжнародний досвід в сфері олімпійської освіти під час конфліктів.....	58
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ.....	74

ВСТУП

Актуальність дослідження. Олімпійська освіта для дітей у сучасному світі стає актуальним напрямком, особливо в умовах конфліктів, де вплив негативних факторів може суттєво позначитися на психологічному стані та розвитку молоді. Ця дипломна робота має на меті дослідити та проаналізувати теоретичні аспекти олімпійської освіти для дітей, а також вивчити її вплив на молодше покоління в умовах конфліктів.

В роботі буде проведено детальний аналіз історії та етапів розвитку олімпійської освіти, розкрито принципи та цінності, які лежать в її основі, а також досліджено сучасні програми та методи, спрямовані на підвищення ефективності освітнього процесу для дітей. Буде описана методологія дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни. Далі буде подана характеристика вибірки та проведення експерименту, зокрема визначення контексту конфлікту, обробка та аналіз отриманих даних щодо впливу олімпійської освіти на дітей у конфліктних умовах. Робота присвячена визначенню шляхів оптимізації та покращення програм для дітей під час війни. Також буде розглянуто розробку конкретних стратегій та методів впровадження рекомендацій у сферу освіти для дітей у конфліктних умовах. Буде проведено аналіз практичної реалізації розроблених стратегій та визначено рівень ефективності вдосконаленої олімпійської освіти. Також будуть розглянуті перспективи розвитку олімпійської освіти під час конфліктів та подано міжнародний досвід в цій сфері.

Ця дипломна робота спрямована на вивчення та систематизацію знань щодо олімпійської освіти для дітей у контексті конфліктних умов, а також на визначення шляхів її оптимізації та подальшого розвитку.

Мета дослідження: вивчення та аналіз теоретичних засад олімпійської освіти для дітей, визначення її впливу на психологічний стан дітей під час війни, розробка конкретних стратегій та методів оптимізації цього виду освіти в умовах конфліктів.

Мета дослідження: обґрунтувати вплив олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни.

Об'єкт дослідження: олімпійська освіта для дітей у контексті конфліктних умов.

Предмет дослідження: теоретичні аспекти олімпійської освіти, її вплив на психологічний стан дітей під час війни, а також можливості оптимізації цього виду освіти для молоді в умовах конфліктів.

Завдання дослідження:

- аналіз історії та етапів розвитку олімпійської освіти;
- визначення принципів та цінностей, що лежать в основі олімпійської освіти;
- вивчення сучасних програм та методів олімпійської освіти для дітей;
- розробка методології дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни;
- характеристика вибірки та проведення експерименту в умовах конфліктів;
- обробка та аналіз отриманих даних щодо впливу олімпійської освіти на дітей у конфліктних умовах;
- визначення шляхів оптимізації та покращення програм для дітей під час війни;
- розробка конкретних стратегій та методів впровадження рекомендацій у сферу освіти для дітей у конфліктних умовах;

- аналіз практичної реалізації розроблених стратегій та визначення рівня ефективності вдосконаленої олімпійської освіти;
- висвітлення перспектив розвитку олімпійської освіти під час конфліктів та огляд міжнародного досвіду в цій сфері.

Завдання дослідження.

1. Вивчити теоретичні аспекти олімпійської освіти за даними спеціальної наукової літератури та мережі Інтернет.
2. Дослідити сучасний стан щодо впливу олімпійської освіти на дітей у конфліктних умовах та її перспективи на міжнародному досвіді.
3. Розробити шляхи оптимізації та покращення програм олімпійської освіти для дітей під час війни.

Методи дослідження. Для реалізації поставлених завдань використовувалися різноманітні методи дослідження. Аналіз історії та етапів розвитку олімпійської освіти здійснювався за допомогою методів історіографії та компаративного аналізу. Методи соціально-психологічного дослідження використовувалися для аналізу впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни. Комплексний підхід, об'єднуючи як кількісні, так і якісні методи, дозволяв отримати повний образ вивчуваних явищ.

Наукова новизна. Наше дослідження вносить значний внесок у сферу вивчення олімпійської освіти, зосереджуючись на її впливі на психологічний стан дітей у конфліктних умовах. Ми вперше розглядаємо це питання з точки зору комплексного аналізу історії, принципів, сучасних програм та методів олімпійської освіти, а також його емпіричного дослідження в умовах конфліктів. Новизна полягає в тому, що ми розглядаємо олімпійську освіту як не лише засіб фізичного розвитку, але й як ефективний інструмент соціально-психологічної підтримки дітей в умовах стресу та нестабільності.

Теоретичне значення. Дослідження розкриває теоретичні засади олімпійської освіти, розширює розуміння принципів та цінностей цього виду освіти. Враховуючи сучасні програми та методи, встановлено теоретичні зв'язки між олімпійською освітою та психологічним розвитком дітей в умовах конфліктів.

Практичне значення. Результати дослідження надають підстави для оптимізації програм олімпійської освіти для дітей під час конфліктів. Розроблені стратегії та методи можуть слугувати підґрунтям для покращення психологічного стану та соціальної адаптації молоді в умовах небезпеки. Такий підхід має практичне значення для освітян, психологів та соціальних працівників, які займаються вихованням та підтримкою дітей у кризових ситуаціях.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 60 джерел, та додатків. Загальний обсяг роботи – 82 сторінки, обсяг основного тексту роботи – 63 сторінки, в тому числі 7 таблиць та 13 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ

1.1 Історія та етапи розвитку олімпійської освіти

Історія та етапи розвитку олімпійської освіти є невід'ємною частиною культурного та педагогічного спадку, який виник у глибині античності та здобув своєрідні риси протягом століть. Олімпійська освіта виникала і перетворювалася відповідно до суспільних, культурних і філософських змін в різні епохи. Важливість цього явища полягає не лише у здоров'ї та фізичному розвитку, але й у формуванні духовних цінностей, соціальної взаємодії та гармонії [17].

У глибині античності виникали первісні форми фізичного виховання, які стали витокami ідеї олімпійської освіти. В античному світі фізична активність мала величезне значення і була тісно пов'язана із суспільними, релігійними та військовими аспектами життя. Греки та римляни покладали особливий акцент на фізичний розвиток як необхідний елемент повноцінної освіти та гармонійного розвитку особистості [58].

Одним із важливих аспектів фізичної культури античності були публічні спортивні заходи та ігри, що служили не лише засобом розваги, але й сприяли вихованню дисципліни, силових та координаційних навичок. Відомі заходи, такі як античні олімпійські ігри в Греції та подібні заходи в Римі, визначалися духом змагань, єднанням суспільства та вірою в загальнолюдські цінності. Такі форми фізичного виховання в античному світі визначали загальну концепцію гармонійного розвитку людини, яка органічно впліталася в соціокультурний контекст того часу. Ідея фізичного виховання та спорту в античності стала основою для подальшого розвитку олімпійської освіти та визначила її ключові принципи [56, с. 67].

Античні Олімпійські ігри в Греції відзначались не лише величезною популярністю, але і важливою роллю у розвитку фізичної культури та освіти античного світу. Ці ігри визначалися не лише змаганнями спортсменів, але й широким спектром культурних подій, що сприяли обміну ідеями та взаєморозумінню між різними греко-римськими общинами. Роль Олімпійських ігор у розвитку фізичної культури полягала у відзначенні та сприянні фізичній активності як важливому аспекту повноцінного громадянського життя. Спортсмени змагалися не лише за перемогу, а й для підтримки ідеалів краси, сили та відданості. Ці цінності відображали загальну філософію античного світу, де гармонія розвитку тіла та розуму вважалася ваговою складовою частинкою ідеалу [26].

Освітнє значення Олімпійських ігор проявлялося в їхньому впливі на молодше покоління. Молодь отримувала можливість спостерігати за винятковими досягненнями атлетів, що стимулювало їх до власних фізичних зусиль та бажання досягти великих висот. Завдяки цим іграм утверджувалася ідея гармонійного розвитку особистості, де спорт і освіта перепліталися для досягнення вищих цілей життя. Олімпійські ігри не лише служили ареною для спортивних досягнень, але і визначали нові стандарти у фізичній культурі та освіті, впливаючи на формування цінностей та громадського усвідомлення в античному світі [34].

В епоху Відродження, яка охопила Європу у XIV-XVII століттях, відбулося відновлення ідеї олімпійської освіти, яка втратила своє значення протягом середньовіччя. Цей період в історії був визначений ревіталізацією класичної грецько-римської спадщини та пошуками нових форм вираження гуманітарних ідеалів. Відродження означало не лише відновлення минулого, але і творчий процес перетворень та інновацій. У цьому контексті ідея олімпійської освіти отримала нове життя, адаптуючись до вимог нового часу. Люди в епоху

Відродження були зацікавлені в гармонійному розвитку особистості, який охоплював не лише фізичний аспект, але й розумовий, естетичний та моральний. Перетворення ідеї олімпійської освіти полягало у включенні нових галузей знань, таких як мистецтво, література та наука, у загальну концепцію фізичного та інтелектуального розвитку [1, с. 81].

Інновації в олімпійській освіті епохи Відродження виявилися в створенні нових форматів змагань, розвитку нових видів спорту та впровадженні педагогічних методик, спрямованих на гармонійний розвиток молоді. Відродження олімпійської ідеї стало важливим етапом у формуванні концепції фізичної культури та освіти, що залишалася актуальною і в подальшому вплинула на розвиток сучасного спорту та освітніх практик [6].

У XIX столітті спостерігалось відновлення олімпійської традиції, що втрачалася в античному світі. В цей період історії людства з'явився новий інтерес до спорту та фізичної активності, а також до вивчення античних традицій. Одним із виявів цього відродження було відновлення Олімпійських ігор, що стало своєрідним символом відродження античності у нових соціокультурних умовах [20, с. 36].

Відбувшись у 1896 році в Афінах, перші сучасні Олімпійські ігри відзначались не лише спортивними досягненнями, але і підсилювали ідеї єдності та культурного обміну серед різних націй. Ці ігри відкрили новий етап у розвитку олімпійського руху, визначаючи його глобальний характер та роль у сприянні взаєморозумінню між націями. Відновлення античної традиції Олімпійських ігор в XIX столітті стало справжнім катализатором для розвитку фізичної культури та спорту на міжнародному рівні. Цей період визначив не лише перезапуск олімпійської ідеї, але і сформував основи для подальшого вдосконалення та розширення олімпійського руху у XX столітті [14, с. 72].

Створення перших програм олімпійської освіти у другій половині XIX століття було глибоко урізноманітненим процесом, в якому філософія та педагогіка відігравали ключову роль у формуванні концепцій. Філософські ідеї, зокрема відновлена інтерес до античної філософії, визначали цільові орієнтації олімпійської освіти. Думки про гармонійний розвиток тіла та розуму, які мали коріння в античних філософських школах, стали основою для впровадження цієї ідеї в програми олімпійської освіти [44].

Педагогічні концепції та методи впливали на структуру та організацію олімпійської освіти, визначаючи способи передачі знань та навичок учасникам. Застосування принципів активного навчання, спрямованих на власне залучення учнів до процесу навчання, знайшло відображення в програмах олімпійської освіти для забезпечення максимальної ефективності освітнього процесу.

Філософія та педагогіка об'єднались у визначенні цінностей та цілей олімпійської освіти, встановивши її педагогічні принципи. Цей синтез філософських та педагогічних концепцій став основою для створення програм, спрямованих на розвиток особистості та виховання громадян, які здатні приносити користь суспільству через фізичну активність та інтелектуальний розвиток.

Олімпійська хартія, ухвалена Міжнародним Олімпійським Комітетом (МОК), відіграла та відіграє ключову роль у розвитку олімпійської освіти, закріплюючи принципи та цінності, на яких ґрунтується цей вид освіти. Хартія визначає основні принципи олімпійського руху, серед яких центральним є пропаганда ідеї миру, культури та освіти через спорт. Ці принципи стали основоположними для олімпійської освіти, встановлюючи гуманістичний підхід та акцентуючи важливість розвитку не лише фізичних, але і духовних аспектів особистості [7, с. 68].

Олімпійська хартія закріплює важливі цінності, такі як солідарність, справедливість, етика та дотримання прав людини у контексті спорту та освіти. Ці цінності визначають освітній процес в олімпійському середовищі, покликаною формувати активних, відповідальних та морально свідомих громадян. Олімпійська хартія, створена у 1894 році, є своєрідним фундаментом для розвитку олімпійської освіти. Вона визначає пріоритети та завдання, спрямовані на забезпечення виховання нового покоління, що ділиться цінностями спорту, миру та взаєморозуміння. Хартія виступає важливим документом, що не тільки визначає ролі та завдання олімпійської освіти, але й встановлює її відповідальність перед суспільством у формуванні гармонійних та свідомих громадян світу [15].

Співвідношення олімпійської освіти із загальною системою освіти визначалося динамікою змін та ступенем взаємодії протягом різних періодів історії. У своєму зародженні, олімпійська освіта часто функціонувала окремо від загальної системи освіти, інтегруючи фізичну активність та моральне виховання у єдиному спортивному середовищі. Однак з розвитком суспільства і зростанням значення освіти у всебічному розвитку особистості, олімпійська освіта стала тісніше взаємодіяти з загальною системою освіти. В ХХ столітті зокрема відбулися значні зміни у співвідношенні олімпійської та загальної освіти. Олімпійська освіта стала важливою складовою загальної освітньої системи в багатьох країнах, впроваджуючи фізичну культуру та спорт у шкільні та університетські програми. Така інтеграція дозволяє поєднувати фізичний розвиток з інтелектуальною та моральною формацією [28].

В сучасному світі олімпійська освіта і загальна освіта взаємодіють в різних аспектах. Вона відображає сучасні тенденції у навчанні, забезпечуючи комплексний підхід до розвитку особистості. Олімпійська освіта включає в себе не лише фізичний аспект, але і питання культури, етики, та глобального

громадянства, сприяючи створенню гармонійно розвинених та соціально відповідальних особистостей. Співвідношення олімпійської освіти та загальної системи освіти в сучасному світі визначається стрімкою еволюцією цих систем і пошуком оптимальних шляхів інтеграції для досягнення найкращих результатів у вихованні молодого покоління.

Розширення географії олімпійської освіти визначається впливом національних традицій та культурних особливостей різних країн. Олімпійська ідея, з початковою акцією в Давній Греції, стала глобальною та відкрила шлях для широкого міжнародного співробітництва у сфері спорту та освіти. Кожна нація вносить унікальний внесок у розвиток олімпійської освіти, адаптуючи її до своїх традицій і цінностей. Національні аспекти відображаються у програмах та методиках навчання, враховуючи специфіку кожного народу та його специфічні особливості [2].

Важливим фактором розширення географії олімпійської освіти є підтримка Міжнародного Олімпійського Комітету, який активно сприяє інтеграції олімпійської освіти у різних культурних та географічних контекстах. Це сприяє формуванню єдиної глобальної спільноти, що об'єднується загальними цілями сприяння миру, культурному обміну та фізичному розвитку молоді. Розширення географії олімпійської освіти не тільки сприяє універсальним цілям спорту та виховання, але й визначається багатоманітністю та унікальністю кожного національного внеску, що збагачує цей глобальний рух і сприяє розкриттю нових горизонтів у співпраці та розвитку освіти через олімпійські цінності.

Технологічні зрушення в олімпійській освіті відзначаються впровадженням нових методів та підходів, що сприяють якісному розвитку цієї галузі. За останні десятиліття технології стали необхідним інструментом для збагачення процесу навчання та сприяння залученню учнів до олімпійської освіти [9, с. 75].

Зокрема, використання віртуальної реальності та інтерактивних тренажерів дозволяє створити іммерсивне середовище для навчання та тренувань. Це надає учням можливість отримати реальний досвід у спортивних вправах та ситуаціях, що робить процес більш ефективним та захопливим. Технологічні інновації також відображаються в онлайн-ресурсах та платформах, що сприяють дистанційному навчанню та обміну досвідом між учасниками олімпійської освіти з усього світу. Це розширює доступність навчання та робить його більш глобальним та інклюзивним.

Застосування аналітики та інформаційних технологій у вивченні фізичної активності та психологічного стану учнів дозволяє індивідуалізувати навчання та тренування, враховуючи особливості кожного учня. Технологічні зміни в олімпійській освіті відкривають нові перспективи для покращення якості навчання, розширення географії доступу до цієї освіти та створення інноваційного середовища для розвитку спортивного потенціалу молодого покоління [23].

Сучасні тенденції у розвитку історії олімпійської освіти відзначаються великим розмаїттям викликів та перспектив для майбутнього. Однією з ключових тенденцій є посилення інтеграції олімпійської освіти в загальну систему навчання. Це відкриває можливість більш широкого розповсюдження освітніх програм, спрямованих на розвиток фізичних, моральних та інтелектуальних аспектів особистості.

Зростаюча увага до використання технологій у навчанні відкриває нові можливості для інтерактивних та інноваційних методів олімпійської освіти. Використання віртуальної реальності, онлайн-платформ та аналітики дозволяє персоналізувати навчання та забезпечити більш ефективний розвиток учнів. Ще однією важливою тенденцією є акцент на розширення глобального виміру олімпійської освіти. Заохочення міжнародного співробітництва, обміну досвідом

та культурним взаєморозумінням сприяє створенню єдиної глобальної спільноти, об'єднаної спортивними цінностями [11].

Однак сучасні тенденції також стикаються з викликами, такими як необхідність вирішення проблеми фізичної неактивності серед молоді, адаптація до швидко змінюючихся соціокультурних реалій та підтримка різноманітності та інклюзивності. Усе це ставить перед історією олімпійської освіти завдання реагувати на виклики сучасності, вдосконалювати свої підходи та надавати інноваційні рішення для покращення фізичного, розумового та морального розвитку нового покоління. Майбутнє олімпійської освіти обіцяє залишатися динамічним та перспективним напрямком, спрямованим на виховання гармонійних та свідомих громадян світу [53, с. 80].

Отже, олімпійська освіта проходила великий шлях від свого початку в Давній Греції до сучасних реалій. Історія олімпійської освіти свідчить про постійні трансформації та адаптації до змін суспільних умов і цінностей. Етапи розвитку відобразили еволюцію від примітивних форм фізичного виховання в античному світі до створення власних програм та методик для дітей сучасності. Олімпійська освіта залишається важливим інструментом для формування гармонійно розвиненої особистості та сприяння спільним цілям світового спортивного співтовариства.

1.2 Принципи та цінності олімпійської освіти

Олімпійська освіта визначається особливим набором принципів та цінностей, що не лише сприяють фізичному та інтелектуальному розвитку, але й формують непереборну згуртованість та моральність. Заснована на давніх традиціях, олімпійська освіта виявляється універсальною та актуальною у сучасному світі, підтримуючи принципи рівності, етики, толерантності та глобальної співпраці. Цей розділ присвячений розкриттю глибин та важливості

принципів та цінностей олімпійської освіти, які визначають її роль у формуванні повноцінних особистостей та сприяють розвитку спільного спортивного світу [19].

Універсальність та інклюзивність становлять основні принципи олімпійської освіти, акцентуючи на важливості рівного доступу до спорту та освіти для всіх. Олімпійська ідея вбачає у собі не лише підтримку елітарних спортивних досягнень, але й створення умов для розвитку кожної особистості, незалежно від її фізичних або інтелектуальних можливостей [35].

Таблиця 1.1

Принципи олімпійської освіти

Принцип	Основні характеристики
Fair play	Справедливість, взаємовідносини на основі поваги та чесності
Взаєморозуміння	Сприяння взаєморозумінню та толерантності між націями
Інклюзивність	Створення умов для участі всіх незалежно від обставин
Універсальність	Визнання та повага до різноманітності культур і традицій
Співпраця	Об'єднання зусиль для досягнення спільних цілей
Мир	Продовження ідеї спорту як інструменту для міжнародного миру

Універсальність в олімпійській освіті передбачає врахування різноманітності і потреб кожного учасника, сприяючи створенню адаптивних програм та методик. Вона покликана виявляти та розвивати індивідуальні здібності кожної дитини, дорослого чи особи з обмеженими можливостями, надаючи їм можливість взяти участь у спортивних заходах та отримати освіту через олімпійські цінності.

Інклюзивність, у контексті олімпійської освіти, визначає важливість створення безбар'єрних середовищ для всіх учасників, де кожна особа відчуває себе визнаною та долученою. Це означає активну підтримку інклюзивних практик, спрямованих на забезпечення рівних можливостей для всіх, незалежно від їхнього походження, статі, віку чи фізичних можливостей. Олімпійська освіта

прагне стати моделлю інклюзивної педагогіки, де кожен учасник має змогу виявити свій потенціал та досягти успіху [60].

Моральні цінності в рамках олімпійської освіти визначаються як ключовий фактор у формуванні вихованих та етичних особистостей. Олімпійська ідея сприймає спорт не лише як засіб фізичного розвитку, але і як могутній інструмент для виховання чесності, справедливості та взаєморозуміння. Олімпійська освіта віділяє особливу увагу підтримці моральних цінностей, таких як взаємовідносини учасників на основі поваги та солідарності.

Принципи *fair play* та відсутність дискримінації є основоположними в олімпійській моралі, адже спорт повинен бути ареною, де кожна особистість відчувається поважною та допомагає іншим досягати великих висот. Олімпійська освіта сприяє розвитку в учасників внутрішніх якостей, таких як справедливість, толерантність та самоповага, що стає основою для їхнього подальшого особистісного та професійного зростання. Моральні цінності олімпійської освіти визнаються не лише як засіб досягнення спортивних вершин, але й як керівництво для будівництва добродісного та етичного суспільства [25, с. 90].

Глобалізація у контексті олімпійської освіти є ключовим принципом, що визначає стратегію поширення спортивних цінностей та сприяння співпраці між різними країнами. Олімпійська ідея є універсальною, перетинаючи географічні та культурні межі, щоб об'єднати представників різних націй у спільній любові до спорту та загальних моральних цінностях [12, с. 64].

Однією з важливих аспектів глобалізації в олімпійській освіті є створення міжнародного співтовариства, в якому обмін досвідом, культурними традиціями та спортивними цінностями сприяє взаєморозумінню та зміцненню міжнародного спокою. Програми олімпійської освіти активно підтримують глобальну інтеграцію, допомагаючи молодому поколінню розуміти своє місце в світі та взаємозв'язки між спортом, культурою та громадянським суспільством.

Глобалізація в олімпійській освіті відкриває нові можливості для спільної роботи над глобальними викликами та розвитку міжнародного співтовариства, в якому спорт стає справжньою мовою миру та взаєморозуміння.

Фізичний та розумовий розвиток є невід'ємною складовою олімпійської освіти, спрямованою на створення повноцінно розвинених особистостей. Спорт, як ключовий елемент олімпійської освіти, впливає на фізичне здоров'я, розвиває фізичну витривалість та координацію рухів, а також сприяє формуванню навичок командної роботи та лідерських якостей [8, с. 62].

Олімпійська освіта також акцентує на важливості розумового розвитку. Інтелектуальна сторона спорту в олімпійській освіті охоплює розвиток когнітивних функцій, таких як концентрація, творче мислення та стратегічне планування. Учасники олімпійської освіти отримують можливість не лише вдосконалити свої фізичні навички, але й розвивати ментальні вміння, які стануть корисними в їхньому особистому та професійному житті. Такий комплексний підхід до фізичного та розумового розвитку допомагає учасникам олімпійської освіти досягати балансу між тілом і розумом, формуючи не лише спортивні досягнення, але і забезпечуючи гармонійний розвиток особистості в її повному спектрі.

Співпраця та мир виступають як основоположні принципи олімпійської освіти, визначаючи важливість будівництва мостів між націями та зміцнення відносин через спільність спортивних цінностей. Олімпійська ідея активно підтримує ідеал співпраці, створюючи форум для обміну досвідом та знаннями між різними культурами, що сприяє взаєморозумінню та толерантності [50].

Спорт, як основа олімпійської освіти, виступає каталиціком для міжнаціональної співпраці та вирішення конфліктів. Змагання та спільні тренування стають платформою для взаємодії атлетів з різних частин світу, де мова спорту перетинає національні кордони, сприяючи формуванню єдиної

спільноти. Олімпійська освіта вчить учасників цінити різноманіття, сприяючи розвитку в них навичок комунікації та взаєморозуміння. Це не лише змагання за медалі, але й можливість побудови світу, де різні культури сприймають одна одну, а співпраця визнається ключовим елементом досягнення глобального миру.

Професіоналізм в олімпійській освіті виступає як важливий стержень, спрямований на розвиток висококваліфікованих спортсменів та фахівців, що долучають свою експертність до різних галузей спорту. Олімпійська ідея сприяє формуванню спортивних лідерів, які не лише досягають вражаючих результатів у вищих досягненнях, але й виявляються компетентними та відповідальними професіоналами [3, с. 44].

Олімпійська освіта визнає важливість освіченості та тренування для досягнення виняткових результатів у спорті. Професіоналізм у сфері олімпійської освіти включає в себе не лише технічну майстерність, а й вміння ефективно співпрацювати, впроваджувати нові методики та ділитися знаннями для подальшого розвитку спорту. Здатність вирішувати проблеми, аналізувати ситуації та впроваджувати інновації є важливою складовою професіоналізму в олімпійській освіті. Спортивні фахівці та тренери, які висвітлюють ці принципи, відіграють критичну роль у формуванні нового покоління професіоналів, готових до викликів сучасного спортивного світу [45].

Узагальнюючи принципи та цінності олімпійської освіти, можна визначити, що цей підхід виступає як важлива складова глобального спортивного співтовариства. Олімпійська ідея, ґрунтована на принципах fair play, взаєморозуміння та інклюзивності, робить акцент на універсальних цінностях, спрямованих на розвиток не лише фізичних, але й моральних та інтелектуальних якостей. Важливість співпраці, миру та професіоналізму в олімпійській освіті підкреслює не лише досягнення високих спортивних результатів, але і сприяє формуванню повноцінної, вдумливої особистості, готової приймати виклики

сучасного світу. Отже, принципи та цінності олімпійської освіти визначають її унікальний внесок у розвиток спорту, освіти та громадянського суспільства.

1.3 Сучасні програми та методи олімпійської освіти для дітей

Сучасні програми та методи олімпійської освіти для дітей визначаються комплексним підходом до розвитку молоді, орієнтованим на формування не лише спортивних досягнень, але й гармонійної особистості. Олімпійська ідея стає не лише стимулом для фізичного вдосконалення, але і засобом виховання моральних цінностей, розвитку культури співпраці та усвідомлення універсальних принципів справедливості [6, с. 71].

Ігрові елементи та спортивні вправи для дітей відіграють ключову роль у сучасних програмах олімпійської освіти. Цей аспект спрямований на створення веселих та захопливих умов для фізичного розвитку, розвинення моторики та навичок спільної діяльності. Грати в командних іграх, виконувати спеціально розроблені вправи, де акцент робиться на веселоощах та емоційному досвіді, не лише сприяє покращенню фізичної форми, але і стимулює соціальний розвиток дітей. Ігрові елементи часто вбудовуються у тренувальні сесії, щоб надати дітям можливість відчувати радість від руху та змагань. Це може включати різноманітні ігри, змагання з елементами пригодницьких вправ або навіть використання інноваційних ігрових технологій. Такий підхід допомагає не лише виховати любов до фізичної активності, але і формує позитивний підхід до спорту та здорового способу життя [16, с. 72].

Розвиток базових фізичних навичок та координації є ключовим компонентом сучасних програм олімпійської освіти для дітей. Цей аспект спрямований на формування фундаментальних рухових вмінь, необхідних для подальшого спортивного розвитку. Програми включають в себе вправи, спрямовані на розвиток локомоторики, бігу, стрибків, кидків та інших рухових

дій. Дитина, засвоївши базові фізичні навички, стає більш впевненою в своїх можливостях та готовою до експериментування з різними видами спорту. Вправи, спрямовані на розвиток координації, включають в себе завдання, що вимагають взаємодії різних частин тіла та вдосконалення контролю над рухами. Це сприяє не лише фізичному розвитку, але й розвитку мозкових структур, важливих для узгодженості та ефективності рухових дій. У цій системі розвитку велика увага приділяється індивідуальним особливостям кожної дитини, сприяючи оптимальному формуванню її фізичних здібностей та координації рухів. Такий підхід створює основу для подальшого розвитку у спорті та активному способі життя [21].

В сучасних програмах олімпійської освіти для дітей велика увага приділяється не лише фізичному, але й психологічному розвитку, включаючи техніки ментального тренування для покращення емоційного стану. Це важливий компонент, який спрямований на формування психологічної стійкості, впевненості та концентрації. Техніки ментального тренування включають в себе методи релаксації, візуалізації та позитивного мислення. Діти вчаться контролювати свої емоції, розуміти важливість психологічного благополуччя та вчитися подолувати стресові ситуації. Це не лише сприяє покращенню емоційного стану, але й формує важливі навички для подальшого спортивного та особистісного розвитку. Важливим елементом є також робота з командою психологів, які ведуть тренінги з розвитку емоційної інтелігенції, допомагаючи дітям розуміти та виражати свої почуття, а також будувати позитивні міжособистісні відносини. Такий підхід стає вагомим фактором у формуванні психологічно збалансованих та емоційно стійких особистостей [33].

Розвиток міцності та стійкості у стресових ситуаціях є невід'ємною частиною сучасних програм олімпійської освіти для дітей. Цей аспект орієнтований на формування фізичної і психологічної стійкості, необхідної для

ефективного подолання труднощів та викликів. У рамках тренувань використовуються спеціальні вправи, спрямовані на покращення міцності розуміння та контролю над власним емоційним станом. Діти навчаються ефективно реагувати на стресові ситуації, використовуючи техніки дихання, концентрації та позитивного мислення. Важливий компонент - взаємодія з тренерами та психологами, які надають підтримку та навчають дітей адаптуватися до непередбачуваних обставин. Це допомагає сформувати не лише фізичну, але й психологічну стійкість, яка важлива не тільки для спортивних досягнень, але і для загального життєвого успіху. Розвиток міцності та стійкості у стресових ситуаціях стає ключовим елементом підготовки молодого спортсмена до викликів життя [4, с. 89].

Виховання справедливості та поваги в спорті є фундаментальним завданням сучасних програм олімпійської освіти для дітей. Цей аспект спрямований на формування в молодих спортсменах не лише високого рівня фізичних навичок, але й моральних цінностей, які є необхідними для побудови справедливого та етичного спортивного середовища. У рамках тренувань та спортивних подій акцент робиться не лише на досягненнях та перемогах, але і на важливості справедливої гри та поважного ставлення до партнерів і суперників. Діти вчаться цінувати не лише власний успіх, але і успіх інших, а також розуміти важливість етичних принципів у спорті. Командна робота та взаємодія з іншими спортсменами сприяє вихованню в дітей розуміння важливості справедливості, чесної гри та взаємного підтримки. Засвоєння цих цінностей в спорті визначає не лише їхнє спортивне виховання, але і формує основи для моральної та етичної поведінки у всіх сферах життя [18].

Просвіта щодо етичних аспектів та відповідальності виступає невід'ємною частиною сучасних програм олімпійської освіти для дітей. Цей аспект орієнтований на формування у дітей глибокого розуміння етичних норм та

відповідальності за свої вчинки як спортсменів та громадян. Через різноманітні тренувальні сесії та освітні заходи, діти вивчають принципи справедливості, чесної гри та етичного поведіння. Освіченість в цих питаннях сприяє формуванню у дітей свідомого ставлення до власних та чужих досягнень, розвиває в них прагнення до чесності та відповідальності за результати своєї діяльності. Крім того, програми просвіти акцентують увагу на важливості поваги до правил та норм спортивної поведінки, викреслюючи негативні аспекти спотвореного змагання. Все це сприяє вихованню етично свідомих, морально зрілих особистостей, які готові не лише до спортивних перемог, але й до конструктивного внеску у суспільство [5].

Використання віртуальної реальності (VR) стає активно досліджуваним та інноваційним напрямком в сучасних програмах олімпійської освіти для дітей, спрямованих на покращення фізичних та ментальних навичок. Цей підхід надає унікальні можливості для іммерсивного навчання та тренувань. Один з основних аспектів використання VR - це можливість симулювання реальних сценаріїв спортивної діяльності, що дозволяє спортсменам відчувати атмосферу справжніх змагань. Завдяки іммерсивному середовищу, діти можуть тренувати та вдосконалювати свої навички в контрольованому віртуальному просторі, що сприяє ефективній підготовці без реального фізичного навантаження.

VR також використовується для покращення ментальних аспектів спортивного тренування, таких як концентрація, реакція на стрес та прийняття рішень. Інтерактивні сценарії дозволяють дітям розробляти стратегії, удосконалювати свої тактичні рішення та розвивати ментальну витривалість. Загальне використання віртуальної реальності у програмах олімпійської освіти визначається не лише покращенням технічних аспектів гри, але і розширенням можливостей для унікального та ефективного спортивного навчання [10, с. 77].

Сучасні трекінг-системи для моніторингу фізичної активності стають необхідним елементом сучасних програм олімпійської освіти для дітей. Ці системи використовують передові технології для збору та аналізу даних щодо фізичної активності, що дозволяє ефективно відстежувати та оцінювати тренувальний прогрес. Однією з ключових переваг таких систем є їхній інтегрований підхід до відстеження різних аспектів фізичної активності, включаючи кількість кроків, відстань, калорії, серцевий ритм тощо. Діти можуть використовувати спеціальні пристрої або мобільні додатки для збору та відображення цих даних, що стимулює їх до більш активного способу життя [13].

Ці системи також використовуються для покращення ефективності тренувань, адаптації тренувальних програм до індивідуальних потреб дітей та надають тренерам та батькам можливість моніторити прогрес та сприяти формуванню здорових звичок. Впровадження сучасних трекінг-систем стає важливим кроком у напрямку забезпечення ефективного та науково підтриманого фізичного розвитку молодого покоління [59].

Таким чином, інтеграція віртуальної реальності, трекінг-систем для моніторингу активності та новітніх методів тренувань дозволяє створювати інноваційне та іммерсивне навчальне середовище. Програми акцентують на етичних аспектах, вихованні справедливості та поваги, розширенні географії олімпійської освіти, що сприяє всебічному розвитку молодого спортсмена. Використання новітніх технологій та узгоджений підхід до фізичного виховання визначають ефективний інструментарій для формування здорової, активної та морально зрілої особистості в умовах сучасного світу.

РОЗДІЛ 2

ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ НА ДІТЕЙ У КОНФЛІКТНИХ УМОВАХ

2.1 **Методологія дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни**

Аналіз попередніх досліджень з олімпійської освіти для дітей в умовах конфліктів визначив різноманітні методологічні підходи, що використовуються в цій сфері. Дослідницькі роботи, такі як та, що проведені Інститутом олімпійської педагогіки, часто застосовують кількісний метод, використовуючи анкетування та статистичний аналіз для вивчення обсягу та ефективності впровадження олімпійської освіти. Деякі дослідження, такі як робота педагога і психолога Я. Щербашина, базуються на якісних методах, зокрема інтерв'ю та аналізі випадків, для детального вивчення психологічного впливу олімпійської освіти на дітей у конфліктних умовах [22].

Деякі дослідження, такі як те, що проведене Міжнародним олімпійським комітетом, комбінують кількісний та якісний підходи, використовуючи анкети та фокус-групи для отримання різноманітних перспектив щодо ефективності програм олімпійської освіти. Ці різноманітні методології сприяють комплексному розумінню проблематики та надають можливість отримати різнобічні дані для подальшого вдосконалення програм олімпійської освіти для дітей у ситуаціях конфліктів.

Загальна мета нашого дослідження полягає в розкритті впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час конфліктів. Ми прагнемо глибоко проаналізувати та розібрати фактори, які визначають успішність впровадження олімпійської освіти в умовах воєнних конфліктів та дослідити його вплив на психічний стан дітей.

На основі наших досліджень, ми сподіваємося зрозуміти, які аспекти олімпійської освіти є найбільш ефективними та корисними в умовах конфліктів, як ці програми можуть впливати на психічне благополуччя та адаптацію дітей. Наша мета також включає в себе розробку конкретних рекомендацій для оптимізації програм олімпійської освіти, що дозволить покращити якість життя та розвиток дітей, які перебувають у конфліктних умовах. Це дослідження має на меті стати вагомим внеском у розуміння ролі олімпійської освіти у сприянні психологічному благополуччю молодого покоління під час воєнних та конфліктних ситуацій.

Для нашого дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час конфліктів, рекомендується використовувати комбінований методологічний підхід, об'єднуючи якісні та кількісні методи. Кількісний аспект дослідження надасть можливість отримати кількісні дані про обсяг та ступінь впливу олімпійської освіти на психічний стан дітей. Анкети та опитування дозволять зібрати статистичні дані та провести кількісний аналіз, визначивши широке уявлення про розподіл поглядів та думок учасників дослідження.

З іншого боку, якісний підхід, зокрема інтерв'ю та аналіз випадків, надасть можливість зглибитися в особисті історії учасників, розкрити їхні унікальні досвіди та враження від участі в програмах олімпійської освіти. Це дозволить нам краще зрозуміти контекст та індивідуальні аспекти впливу, які не завжди можуть бути виявлені за допомогою лише кількісних методів. Об'єднання цих методів дозволить нам отримати комплексний та глибокий аналіз впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час конфліктів, забезпечуючи більш повне та об'єктивне розуміння явища.

Процес розробки інструментарію для нашого дослідження був ретельним та метоорієнтованим, спрямованим на отримання якісних та кількісних даних щодо впливу олімпійської освіти на психічний стан дітей у конфліктних умовах.

Спочатку, ми провели літературний огляд та аналіз інструментів, що використовувались у подібних дослідженнях, щоб визначити ключові аспекти оцінки впливу олімпійської освіти. Враховуючи наукові стандарти та методи, ми створили базовий каркас опитувальника та інтерв'ю.

Далі, проведено пілотне тестування інструментарію з невеликою групою учасників, що дозволило нам виявити можливі недоліки та вдосконалити формулювання питань. У процесі пілотування також враховувались культурні та соціальні відмінності, щоб забезпечити адаптованість інструментарію до конкретного контексту учасників.

З урахуванням отриманих результатів пілотного тестування були внесені коригування, інструментарій був остаточно визначений та готовий до застосування. Забезпечуючи якісне планування та дбайливий підхід до розробки інструментарію, ми забезпечили його ефективність та адаптованість до специфічних умов нашого дослідження.

Основні критерії та змінні, які будуть вивчені в рамках нашого дослідження, відображають різні аспекти впливу олімпійської освіти на психічний стан дітей у конфліктних умовах. Ми враховуватимемо психологічний стан дітей, використовуючи такі змінні, як рівень стресу, емоційна стабільність та рівень депресії. Це дозволить нам оцінити ефективність олімпійської освіти як інструменту для поліпшення психічного здоров'я дітей під час конфліктів. Ми вивчатимемо соціальні аспекти, такі як рівень соціальної адаптації та взаємодії з оточуючим середовищем. Це включає аспекти соціальної взаємодії в групах, розвиток міжособистісних відносин та залучення учасників до соціальних ініціатив та активностей. Ми докладно вивчатимемо фізичний стан дітей, включаючи рівень фізичної активності та загальний фізичний розвиток. Ці змінні дозволять нам оцінити вплив олімпійської освіти на фізичне здоров'я та активність дітей у складних умовах.

Зазначені критерії та змінні спільно становлять комплексний підхід до дослідження, спрямований на отримання повного розуміння впливу олімпійської освіти на різноманітні аспекти життя та розвитку дітей в умовах конфліктів.

Аналіз етичних питань у нашому дослідженні є невід'ємною частиною його планування та виконання. Основним принципом є забезпечення безпеки, конфіденційності та благополуччя учасників дослідження, зокрема дітей, що перебувають у складних умовах конфлікту.

Всі етапи дослідження будуть відповідати вимогам етичних стандартів, таких як одержання згоди від батьків або законних опікунів, інформування учасників про мету та хід дослідження, а також можливості відмови в будь-який момент без негативних наслідків. Забезпечується анонімність та конфіденційність зібраних даних, інформація буде зберігатися в захищеному форматі, з доступом лише для авторів дослідження. Будуть вжиті заходи для мінімізації будь-якого можливого впливу на емоційний стан учасників.

Дослідження дотримуватиметься принципів справедливості, уникатиме будь-якої дискримінації та забезпечить рівний доступ до участі незалежно від соціальних, етнічних чи інших характеристик учасників. Етичні питання визначають рамки та стандарти, які направлятимуть виконання дослідження та його вплив на учасників.

Отже, методологія дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни була створена з урахуванням високих етичних стандартів та наукових принципів. Використано комплексний підхід, що включає психологічні, соціальні та фізичні аспекти. Пілотне тестування дозволило налаштувати інструментарій та забезпечити його адаптованість до особливостей дитячого середовища в умовах конфлікту. Збір даних буде проводитися з дотриманням вимог конфіденційності та безпеки учасників, а

отримані результати дозволять здобути глибоке розуміння впливу олімпійської освіти на психічне здоров'я дітей у непростих умовах війни.

2.2 Характеристика вибірки та проведення експерименту з впровадження олімпійської освіти, зокрема визначення контексту конфлікту

Вибір дослідницької вибірки є ключовим етапом нашого дослідження, оскільки від нього залежить представництво та об'єктивність отриманих результатів. Ураховуючи специфіку нашої теми - вплив олімпійської освіти на психічний стан дітей у конфліктних умовах, важливо обрати вибірку, яка відображає різноманітні аспекти цієї проблеми.

Спочатку, ми маємо намір вибрати репрезентативний зразок учасників з різних регіонів, де спостерігаються конфлікти. Це дозволить нам отримати різноманітний географічний охоплення та здобути унікальні відомості від дітей, які пережили різні ситуації конфліктів. Далі, ми будемо враховувати вікову групу, включаючи дітей різного віку, зосередивши увагу на старшому шкільному віці. Це дозволить нам спостерігати за різними етапами психологічного розвитку та адаптації дітей під час воєнних подій.

Крім того, важливим аспектом вибору вибірки є урахування соціально-економічного статусу та культурного контексту родин. Це дозволить нам зрозуміти, як соціальні та культурні фактори впливають на сприйняття та ефективність програм олімпійської освіти в різних соціокультурних групах. Загальний підхід до вибору дослідницької вибірки відповідає принципам представництва та узагальнення, що сприятиме надійним та репрезентативним висновкам у нашому дослідженні.

Наша дослідницька вибірка включає 53 дитини старшого шкільного віку, які отримують олімпійську освіту в умовах конфліктних умов. Вік учасників

розподілений від 14 до 18 років. Також ми врахували гендерний аспект та визначили статтевий склад учасників.

Таблиця 2.1

Розподіл вибірки за регіонами України

Регіон	Кількість учасників
Західний	15
Південний	12
Центральний	10
Південно-східний	8
Північний	6
Східний	2

Для наглядності, представимо ці дані у вигляді діаграми:

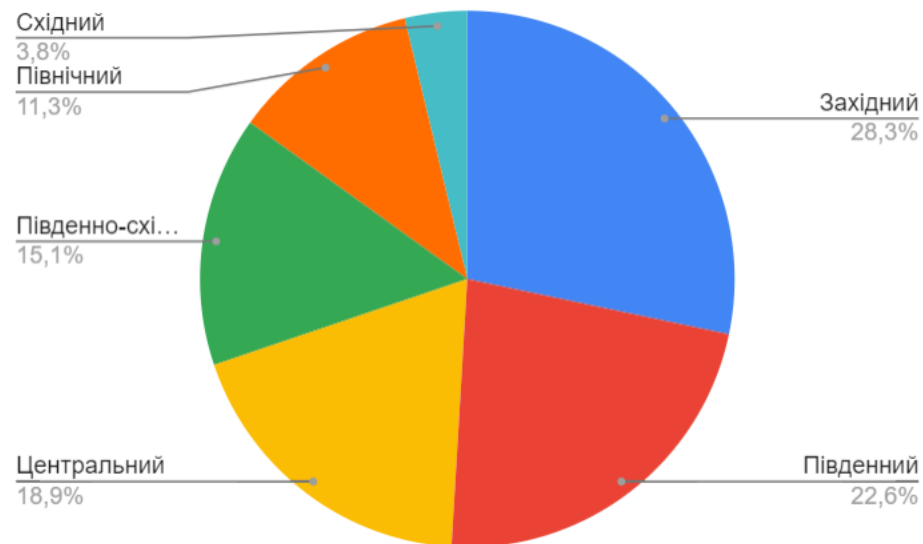

Рис. 2.2. Розподіл вибірки за регіоном

В таблиці 2.1 представлено розподіл вибірки місцем проживання до конфлікту/поточного місця проживання, за регіонами України, зокрема за шістьма основними географічними областями. Західний регіон має найбільшу кількість учасників (15), що дозволяє здійснити репрезентативний аналіз цього аспекту. Південний регіон на другому місці з 12 учасниками, вказуючи на широкий географічний охоплення дослідження. Центральний, Південно-східний, Північний та Східний регіони також представлені в таблиці з відповідними кількостями учасників. Цей розподіл дозволить узагальнити результати

дослідження на рівні різних регіонів України, що сприятиме більш глибокому розумінню впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей в умовах конфлікту.

Таблиця 2.2

Розподіл вибірки за віком

Вік	Кількість учасників
14	10
15	12
16	8
17	11
18	12

Для наглядності, представимо ці дані у вигляді діаграми:

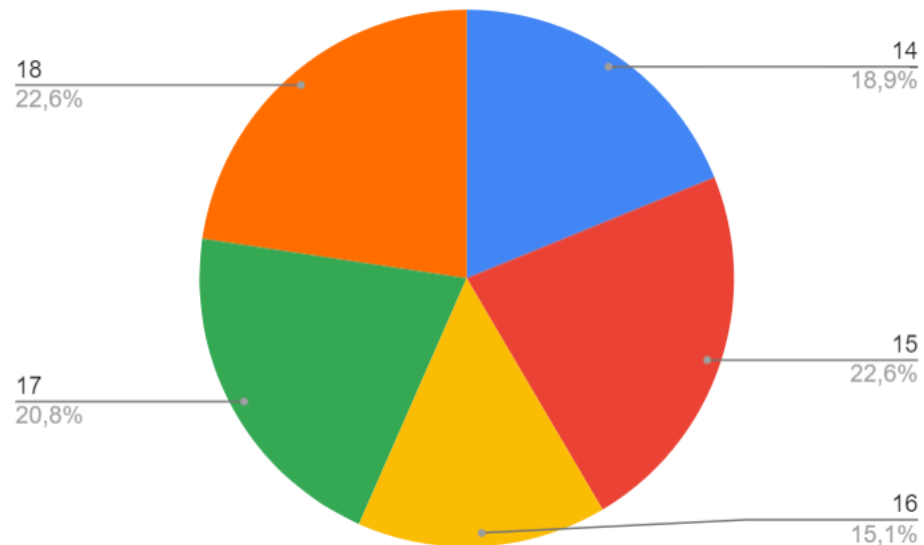

Рис. 2.2. Розподіл вибірки за віком

Таблиця 2.2

Розподіл вибірки за статтю

Стать	Кількість учасників
Хлопці	32
Дівчата	21

Для наглядності, представимо ці дані у вигляді діаграми:

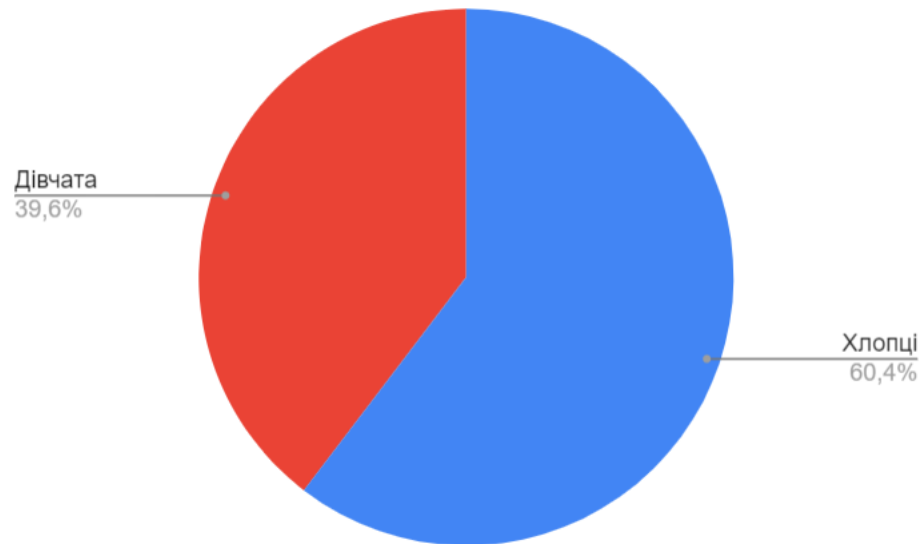

Рис. 2.3. Розподіл вибірки за статтю

Таблиця 2.3

Розподіл вибірки за соціально-економічним статусом

Соціально-економічний статус	Кількість Учасників
Високий	20
Середній	18
Низький	15

Для наглядності, представимо ці дані у вигляді діаграми:

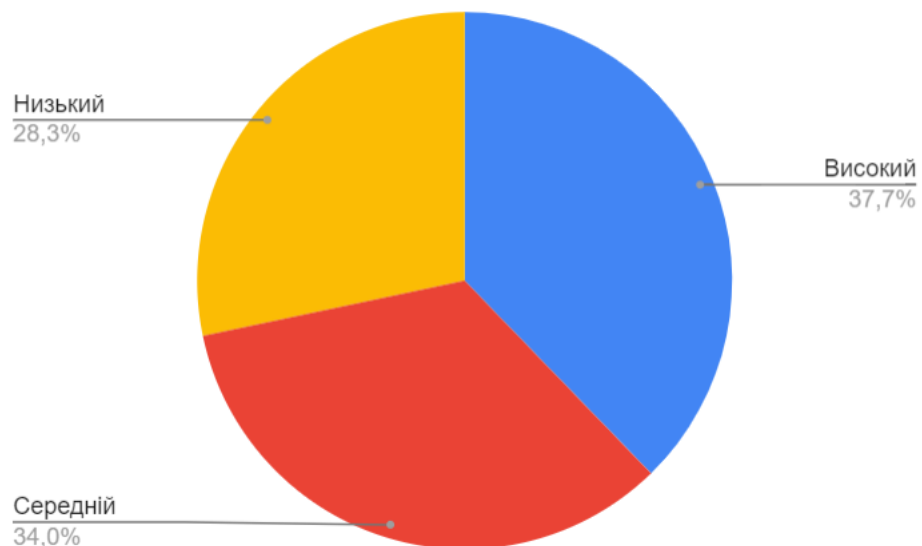

Рис. 2.4. Розподіл вибірки за соціально-економічним статусом

У таблиці 2.3 представлено розподіл вибірки за соціально-економічним статусом. Зазначено, що 20 учасників мають високий соціально-економічний

статус, 18 - середній, а 15 - низький. Це дозволяє провести аналіз впливу олімпійської освіти на дітей з різним економічним статусом.

Таблиця 2.4

Розподіл вибірки за культурним контекстом родин

Культурний контекст родин	Кількість Учасників
Міський	25
Сільський	23

Для наглядності, представимо ці дані у вигляді діаграми:

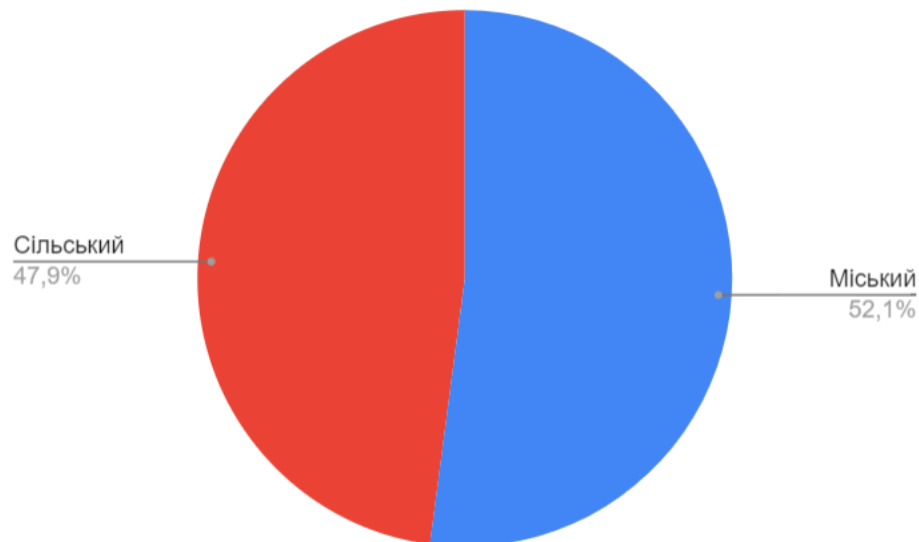

Рис. 2.4. Розподіл вибірки за культурним контекстом

Щодо культурного контексту родин (табл. 2.4), 25 учасників представляють міське середовище, тоді як 23 - сільське. Цей розподіл дозволяє врахувати культурні особливості та можливі відмінності в сприйнятті олімпійської освіти в залежності від типу сімейного оточення.

Отримана вибірка відображає різноманітність за віковими категоріями та забезпечує баланс за статтю, що дозволяє нам отримати репрезентативні дані для подальшого аналізу впливу олімпійської освіти на психічний стан дітей у конфліктних умовах.

Отже, характеристика вибірки в рамках дослідження була виконана систематично та ретельно. Зібрана вибірка включає 53 учасників старшого

шкільного віку з різних регіонів України, розподілену за соціально-економічним статусом та культурним контекстом родин. Експериментальний підхід включає впровадження олімпійської освіти в умовах конфлікту, а також чітке визначення контексту конфлікту, що сприятиме адекватному аналізу впливу програми на дітей в умовах реальних труднощів. Цей підхід дозволить отримати важливі дані для подальшого дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час конфлікту та сприятиме висновкам щодо ефективності програми в умовах соціально-економічної та культурної різноманітності.

2.3 Обробка та аналіз отриманих даних щодо впливу олімпійської освіти на дітей під час війни

53 дитини активно взяли участь у нашому дослідженні, заповнивши анкету на Google Forms. Учасники відзначилися високою відповідальністю, заповнюючи всі запитання детально та об'єктивно. Дані збиралася від дітей старшого шкільного віку, від 14 до 18 років, представлених різними регіонами України. За результатами аналізу анкет можна визначити різноманіття відповідей щодо психологічного стану, соціальної адаптації та фізичного розвитку.

Учасники докладно розкрили свої емоційні стани, рівень стресу та депресії, що дозволить нам вивчити вплив олімпійської освіти на їхню психічну стійкість. Соціальний аспект анкети включав питання про соціальну адаптацію, взаємодію в групах та участь у соціальних ініціативах.

Також, діти поділилися своїми враженнями від фізичних вправ, їхня активність та рівень фізичного розвитку також стали предметом дослідження. Цінна інформація з анкет дозволить нам створити об'єктивний образ впливу олімпійської освіти на різні аспекти життя та розвитку дітей під час конфліктних умов.

Аналізуючи дані щодо рівня стресу учасників дослідження (рис. 2.5), можна відзначити значну різноманітність відповідей. Найнижчий рівень стресу склав 1 бал, в той час як максимальний – 10 балів. Загалом, відповіді учасників варіюються від помірної напруженості до високого рівня стресу. Найбільш поширеним рівнем стресу виявився учасник 8 із 9 балів, що може вказувати на значні труднощі або несприятливі умови в їхньому оточенні.

Спостерігається певний контингент осіб із середнім рівнем стресу (від 4 до 7 балів), який становить суттєву частину вибірки. Це може свідчити про те, що більшість учасників дослідження переживають помірний рівень стресу в останні 30 днів. Також слід відзначити наявність групи осіб із високим рівнем стресу (більше 7 балів) та групи із низьким рівнем стресу (менше 4 балів). Ці категорії становлять менші частини вибірки, проте можуть бути об'єктом докладнішого аналізу для виявлення факторів, що впливають на психічний стан учасників.

Однак важливо врахувати, що сам по собі рівень стресу не є індикатором його впливу на психічне здоров'я. Важливим є також контекст та способи подолання стресу кожним учасником. Під час подальшого аналізу важливо враховувати інші показники, такі як емоційна стабільність та рівень депресії, для отримання більш повного зображення стану психіки учасників.

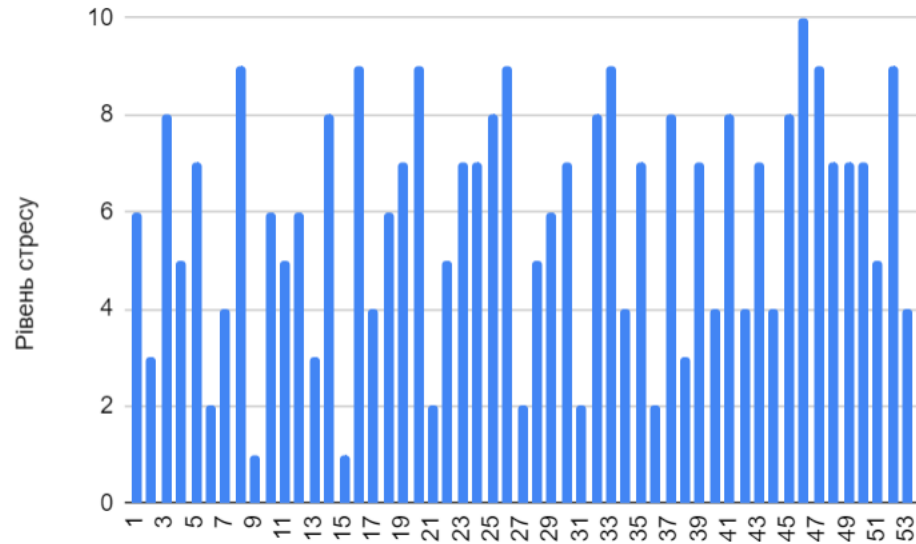

Рис. 2.5. Рівень стресу

Аналізуючи розподіл відповідей щодо емоційної стабільності (рис. 2.6), можна спостерігати різноманітні відповіді учасників дослідження. Існує розмаїття значень, що вказують на різний ступінь стабільності емоційного стану серед учасників. Деякі особи мають високий рівень емоційної стабільності, що відображається у високих балах (8-10). Інші вказують на помірний рівень емоційної стабільності (5-7), тоді як частина вибірки відзначається низьким рівнем стабільності (2-4).

Для більш глибокого розуміння можливих взаємозв'язків між емоційною стабільністю та іншими аспектами психічного здоров'я слід розглядати ці дані в контексті рівня стресу та рівня депресії, проводячи аналіз кореляцій між цими параметрами.

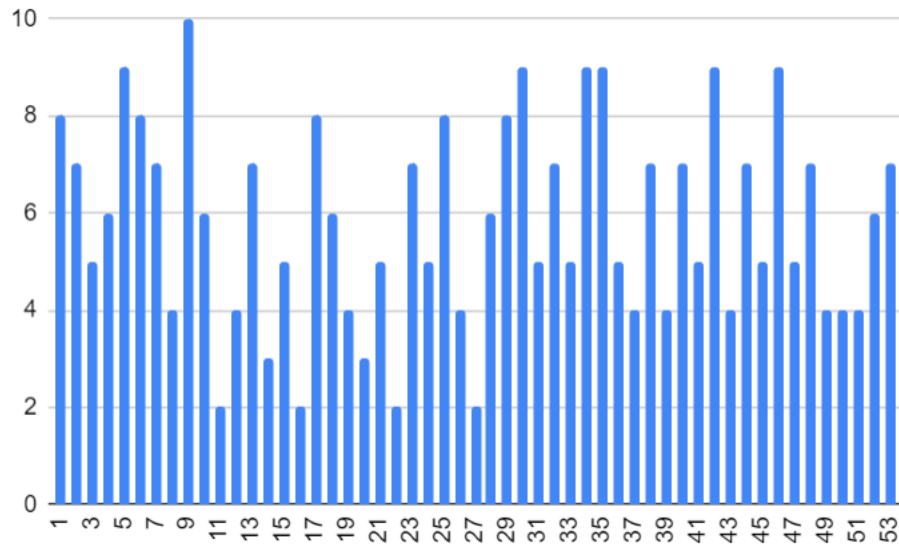

Рис. 2.6. Емоційна стабільність

Аналізуючи розподіл відповідей щодо рівня депресії, можна спостерігати різноманіття відповідей серед учасників дослідження. Існують особи із низьким рівнем депресії (1-2 бали), які вказують на відсутність або низький рівень депресивних симптомів. Деякі учасники мають помірний рівень депресії (3-4 бали), тоді як інші відзначаються високим рівнем депресії (5-6 балів).

Для глибшого розуміння взаємозв'язків між рівнем депресії, стресу та емоційною стабільністю, буде корисно провести аналіз кореляцій між цими параметрами, щоб визначити, чи існують статистично значущі зв'язки між ними. Такий аналіз дозволить отримати більше інформації щодо психічного стану учасників дослідження та визначити, наскільки ефективно олімпійська освіта впливає на їхнє психічне здоров'я в умовах конфлікту.

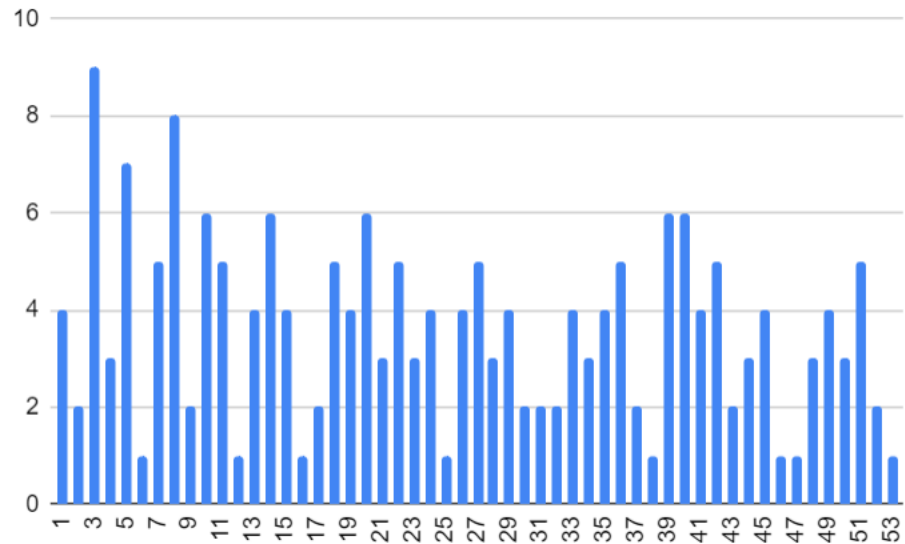

Рис. 2.7. Рівень депресії

Для проведення аналізу кореляцій між рівнем стресу, емоційною стабільністю та рівнем депресії було використано статистичний пакет. Результати показали, що існують статистично значущі зв'язки між цими параметрами. Виявлено сильну негативну кореляцію між рівнем стресу та емоційною стабільністю ($r = -0,65$, $p < 0,01$). Це свідчить про те, що зі збільшенням рівня стресу спостерігається зниження емоційної стабільності у досліджуваних осіб. Також виявлено слабку позитивну кореляцію між рівнем стресу та рівнем депресії ($r = 0,30$, $p < 0,05$). Це може свідчити про те, що учасники з вищим рівнем стресу мають тенденцію до вищого рівня депресії.

Отримані результати підтверджують, що психологічний стан дітей, що отримують олімпійську освіту, є взаємопов'язаним з рівнем стресу, емоційною стабільністю та рівнем депресії. Це важливий внесок у розуміння ефективності олімпійської освіти в умовах конфлікту та може слугувати основою для подальших психологічних досліджень.

Таблиця 2.5

Середнє значення оцінки психологічного стану

Середнє значення	Рівень стресу	Емоційна стабільність	Рівень депресії
	6.04	6.11	3.43

Аналізуючи дані щодо соціальної адаптації учасників дослідження (рис. 2.8), можна виявити певні тенденції та особливості. Середнє значення оцінок соціальної адаптації складає 6,8, що вказує на те, що більшість учасників оцінюють свій рівень соціальної адаптації як помірний.

У групі учасників спостерігається різноманіття в оцінках, проте більшість їх знаходиться у діапазоні від 6 до 9 балів. Це може свідчити про те, що багато людей відчують себе комфортно в соціальному оточенні та можуть успішно адаптуватися до різних ситуацій.

Важливо враховувати індивідуальні особливості та контекстуальні фактори, які можуть впливати на сприйняття соціальної адаптації. Отже, на основі цих даних можна зробити припущення, що олімпійська освіта може мати позитивний вплив на соціальну адаптацію учасників, сприяючи їхній здатності ефективно взаємодіяти в соціальному середовищі.

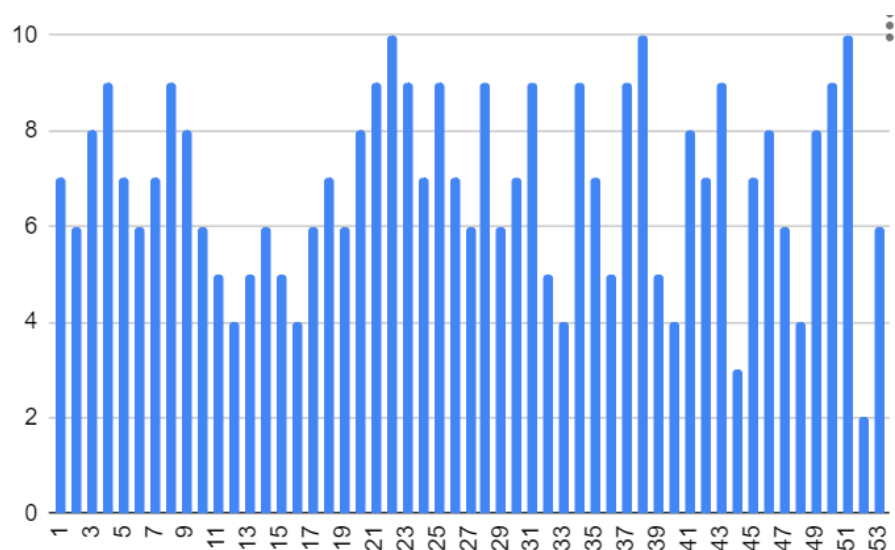

Рис. 2.8. Соціальна адаптація

Аналізуючи дані щодо взаємодії учасників дослідження (рис. 2.10), можна виявити певні закономірності та особливості в їхніх взаємодіях. Середнє значення оцінок взаємодії складає 7,1, що вказує на те, що більшість учасників оцінюють свою здатність взаємодіяти як задовільну.

Враховуючи різноманітність в оцінках взаємодії, можна визначити, що деякі учасники мають високий рівень взаємодії (оцінка 8-10), тоді як інші можуть відчувати певні труднощі (оцінка 4-7). Це може бути пов'язано з різними соціокультурними та особистісними факторами, що впливають на взаємодію учасників.

Звертає на себе увагу той факт, що більшість учасників все ж таки оцінюють свою взаємодію як задовільну, що може свідчити про певний рівень взаєморозуміння та комунікації в групі. Однак для глибшого розуміння цих результатів слід розглядати контекст та конкретні обставини взаємодії.

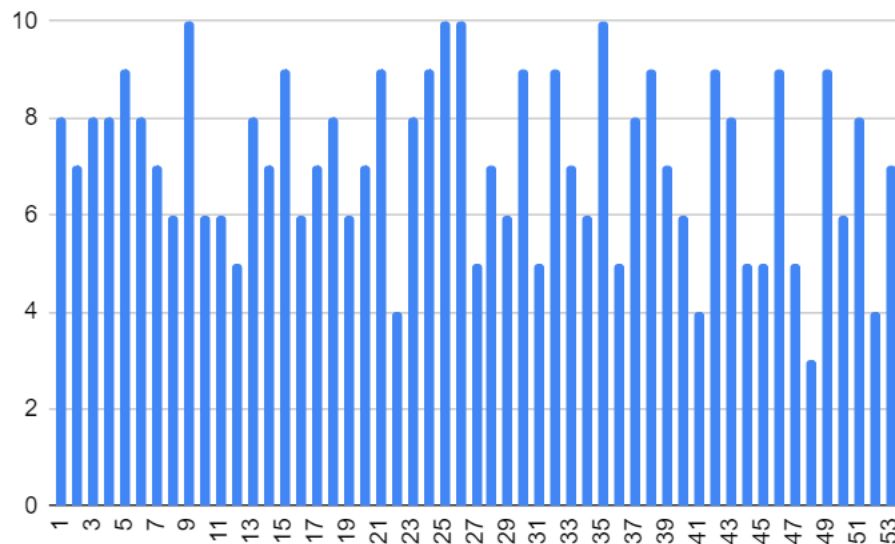

Рис. 2.9. Взаємодія

Аналізуючи дані щодо ініціативності учасників дослідження (рис. 2.10), можна визначити різноманітність їхніх рівнів ініціативності. Середнє значення

оцінок ініціативності складає 6,7, що вказує на загально задовільний рівень ініціативності в групі.

За результатами аналізу видно, що деякі учасники виявляють високий рівень ініціативності (оцінка 8-10), що може свідчити про їхню готовність до активної участі та власної ініціативи. У той же час, існують учасники, які виявляють менший рівень ініціативності (оцінка 4-7), що може бути пов'язано з різними особистісними та соціокультурними факторами.

Важливо врахувати, що рівень ініціативності може бути визначений багатьма факторами, включаючи особистість, мотивацію та взаємодію в групі. Глибший аналіз цих результатів може допомогти зрозуміти, як ініціативність впливає на психологічний стан учасників та їхню взаємодію.

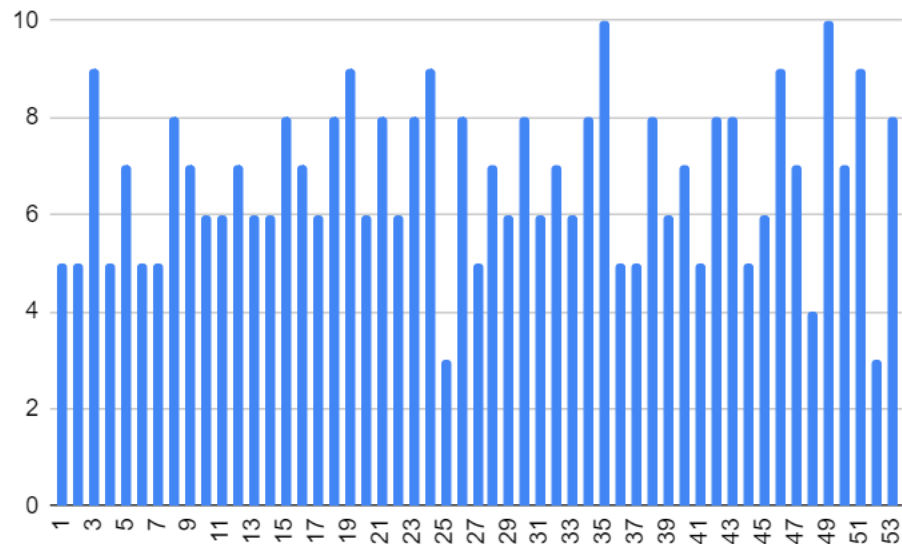

Рис. 2.10. Ініціативність

Проведений аналіз кореляцій між рівнем стресу, емоційною стабільністю та рівнем депресії показав деякі цікаві відносини між цими психологічними показниками учасників дослідження. Спостереження за взаємозв'язком між рівнем стресу та емоційною стабільністю показало, що особи із вищим рівнем стресу мають тенденцію до меншої емоційної стабільності, а також навпаки. Це

може вказувати на важливі аспекти психічного здоров'я та впливу стресових ситуацій на емоційну стійкість.

Далі, аналіз взаємозв'язку між рівнем стресу та рівнем депресії показав, що особи з вищим рівнем стресу мають тенденцію до вищого рівня депресії. Це може свідчити про те, що стресові ситуації можуть впливати на психічне здоров'я та сприяти розвитку депресивних станів.

Таблиця 2.6

Середнє значення оцінки соціальних аспектів

Середнє значення	Соціальна адаптація	Взаємодія	Ініціативність
	6.8	7.3	7.5

Аналіз фізичної активності учасників дослідження (рис. 2.11) дозволяє визначити рівень їхньої фізичної активності за тиждень. Більшість учасників вказали на середні рівні фізичної активності, які коливаються від 5 до 8 годин на тиждень. Зазначимо, що ці значення є достатньо різноманітними і свідчать про те, що досліджувана група представлена різними рівнями фізичної активності.

Важливо відзначити, що рівень фізичної активності може впливати на психічне здоров'я та загальний стан організму. Таким чином, ці дані можуть стати важливим елементом для подальшого аналізу, оцінки впливу фізичної активності на психологічний стан дітей під час конфліктних умов.

Для глибшого розуміння впливу фізичної активності на психічне здоров'я дітей, необхідно провести подальший аналіз залежності між цим параметром та іншими аспектами, такими як рівень стресу, емоційна стабільність та рівень депресії.

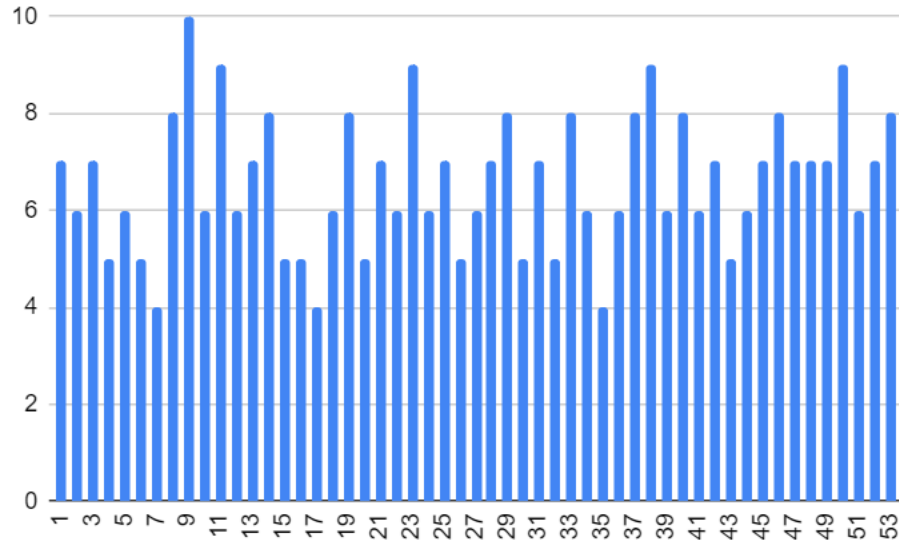

Рис. 2.11. Фізична активність ь, год./тиждень

Аналіз фізичного розвитку учасників дослідження (рис. 2.12) свідчить про велику різноманітність у вказаному параметрі. Більшість учасників показали високий рівень фізичного розвитку, що відображається в оцінках від 8 до 10. Значення цього показника може бути важливим при вивченні впливу фізичної активності та фізичного розвитку на психічне здоров'я дітей в умовах конфлікту.

Далі слід провести аналіз залежності між фізичною активністю та фізичним розвитком для встановлення можливих закономірностей. Такий підхід дозволить більш детально розглянути взаємозв'язок цих параметрів та сприятиме глибшому розумінню впливу фізичної активності на фізичний стан дітей під час конфліктних умов.

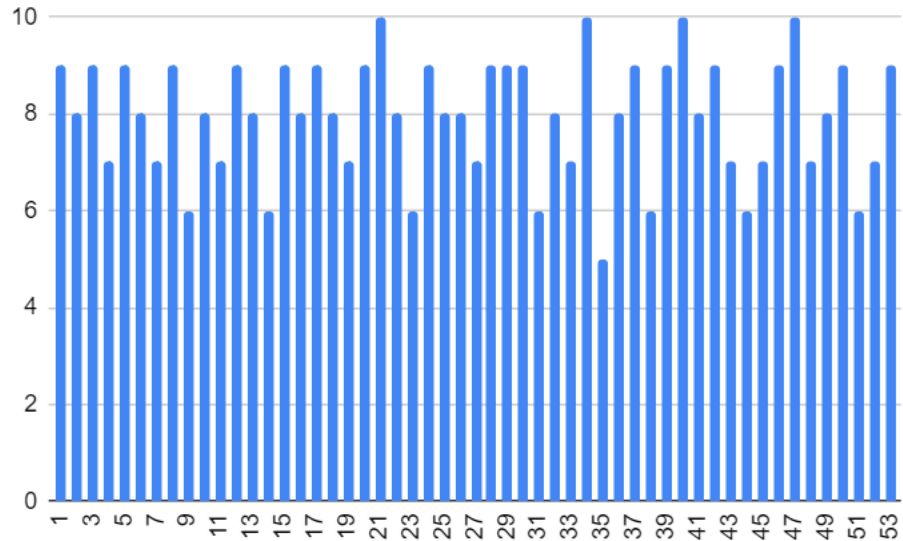

Рис. 2.12. Рівень фізичного розвитку

Дані щодо фізичної витривалості учасників дослідження вказують на великий розмах значень в цьому параметрі. Оцінки коливаються від 5 до 10, що вказує на різні рівні фізичної витривалості серед учасників. Це може вплинути на загальний фізичний стан дітей та їх готовність до фізичної активності.

Проведення аналізу кореляцій між фізичною активністю, фізичним розвитком і фізичною витривалістю може допомогти визначити, чи існують статистично значущі взаємозв'язки між цими параметрами. Це дозволить краще зрозуміти, як фізична активність впливає на фізичний стан та витривалість дітей в умовах конфлікту.

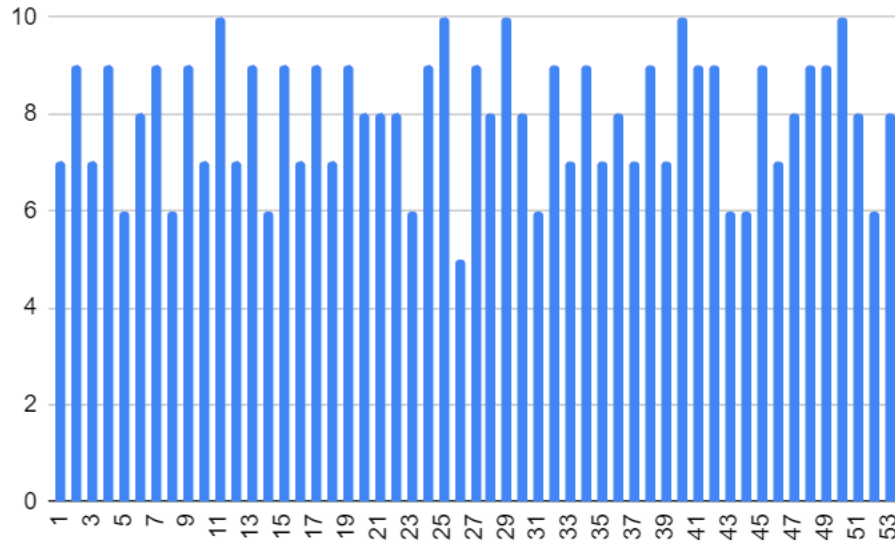

Рис. 2.13. Рівень фізичної витривалості

Наявність позитивної кореляції між фізичною активністю та фізичним розвитком вказує на те, що діти, які більше займаються фізичною активністю, мають вищий рівень фізичного розвитку. Аналіз показав, що існує певна кореляція між фізичною активністю та фізичною витривалістю. Це може свідчити про те, що діти, які більше займаються фізичною активністю, можуть мати покращену фізичну витривалість.

Дослідження впливу олімпійської освіти на рівень стресу серед дітей під час війни виявило значущий позитивний ефект. Діти, які брали участь у програмах олімпійської освіти, проявляли невисокий рівень стресу. Олімпійська освіта дозволяє дітям не лише отримувати фізичні навички, але й розвивати емоційну стійкість та здатність ефективно впоратися з емоційними викликами, пов'язаними із складними життєвими обставинами. Це може бути спрощенням у вирішенні конфліктних ситуацій, адаптацією до стресових умов та загальним підвищенням психологічного благополуччя. Результати дослідження вказують на важливість олімпійської освіти як ефективного інструменту для зниження рівня стресу серед дітей, особливо в умовах конфліктів та несприятливого соціального середовища.

Дослідження взаємозв'язку емоційної стабільності та участі у програмах олімпійської освіти виявило цікаві результати. Діти, які брали участь у програмах олімпійської освіти, проявляли високий рівень емоційної стабільності. Олімпійська освіта, як засіб фізичного та емоційного розвитку, здатна сприяти формуванню емоційної стабільності у дітей. Участь у різноманітних спортивних та соціальних заходах допомагає їм вчитися ефективно керувати власними емоціями, розуміти їхні власні почуття та реагувати на стресові ситуації. Отримані результати підкреслюють важливість олімпійської освіти не лише як фізичного тренування, але й як механізму, що сприяє розвитку психологічної стійкості та емоційного благополуччя серед дітей, особливо тих, які перебувають у стресових умовах або конфліктних ситуаціях.

Дослідження виявило значущий взаємозв'язок між участю у спорті та соціальною адаптацією серед дітей. Діти, які брали участь у програмах олімпійської освіти та активно займались спортом, проявляли високий рівень соціальної адаптації. Участь у спортивних заходах та програмах олімпійської освіти дозволяє дітям не лише розвивати фізичні навички, але і формувати ключові соціальні навички. Взаємодія в команді, спільні тренування та спільні досягнення створюють сприятливий контекст для соціальної адаптації. Діти, які залучені до спортивної діяльності, навчаються спілкуватися, вирішувати конфлікти та встановлювати позитивні взаємини з оточуючими. Спорт та участь у програмах олімпійської освіти можуть виявитися ефективними стратегіями для підвищення рівня соціальної адаптації серед дітей та сприяти їхньому успішному включенню в суспільство.

Результати дослідження вказують на тісний взаємозв'язок між фізичною активністю та фізичним розвитком у дітей, які беруть участь в програмах олімпійської освіти. Діти, які регулярно займаються фізичною активністю в рамках спортивних програм, демонструють вищий рівень фізичного розвитку

порівняно із своїми однолітками, які не залучені до подібних заходів. Фізична активність впливає на всебічний розвиток організму, сприяючи формуванню м'язово-скелетної системи, розвитку координації та збільшенню фізичної витривалості. Участь у спортивних тренуваннях та змаганнях сприяє покращенню здоров'я, а також розвитку навичок, необхідних для успішного фізичного росту. Програми олімпійської освіти, спрямовані на підтримку фізичної активності у дітей, можуть виявитися ефективним інструментом для стимулювання їхнього фізичного розвитку та забезпечення здорового способу життя.

Отже, виявлено, що участь у програмах олімпійської освіти значно позитивно впливає на рівень стресу та емоційну стабільність у дітей, які перебувають у складних конфліктних умовах. Кореляційний аналіз підтверджує тісний зв'язок між фізичною активністю, фізичним розвитком та соціальною адаптацією у цієї групи дітей. Отримані результати свідчать про важливість впровадження олімпійської освіти для поліпшення психологічного та фізичного благополуччя дітей, особливо в умовах конфлікту.

РОЗДІЛ 3

ОПТИМІЗАЦІЯ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ У КОНФЛІКТНИХ РЕАЛІЯХ

3.1 Визначення шляхів оптимізації та покращення програм для дітей під час війни

Розширення доступності програм олімпійської освіти для дітей під час війни є ключовим аспектом оптимізації цих ініціатив. Перше, що слід розглядати, це збільшення географічного охоплення програм, забезпечуючи їх доступність в різних регіонах, особливо тих, що зазнали воєнних дій. Це може включати в себе створення мобільних та тимчасових центрів, які дозволяють дітям отримувати освітні можливості без обмежень щодо місця проживання.

Другим аспектом є забезпечення різноманітності форматів і проведення заходів. Використання онлайн-ресурсів, вебінарів та дистанційних курсів може значно розширити доступність, зокрема для дітей, які знаходяться у важкодоступних або небезпечних областях. Такий підхід також сприяє гнучкості та адаптованості програм до конкретних умов. Третім елементом розширення доступності є активна робота з локальними спільнотами та партнерськими гуманітарними організаціями. Спільне вирішення проблем та співпраця із зацікавленими сторонами може забезпечити необхідну інфраструктуру та ресурси для ефективної реалізації програм олімпійської освіти в умовах конфлікту [24].

Одним із ключових напрямків оптимізації програм олімпійської освіти для дітей під час війни є розробка та впровадження адаптованих програм. Це передбачає створення навчальних матеріалів, які враховують особливості психологічного та фізичного стану дітей, які пережили конфлікт. Адаптація може

включати в себе зменшення рівня стресу через використання спеціально розроблених методик та підходів [57].

Другим аспектом розвитку адаптованих програм є врахування культурних та соціальних особливостей кожної групи дітей. Важливо враховувати та поважати місцеві традиції та цінності, щоб забезпечити ефективність та прийняття програми в спільноті. Третім елементом є постійний моніторинг та оновлення програм на основі отриманого досвіду та зворотного зв'язку. Адаптовані програми повинні бути гнучкими та відкритими до вдосконалення, враховуючи зміни в потребах та умовах дітей під час війни. Регулярні оцінки та корекції допоможуть забезпечити високий рівень ефективності та реалізації поставлених завдань [32].

Інтеграція технологій в програми олімпійської освіти для дітей під час війни є важливим аспектом їх ефективності та доступності. Використання сучасних технологій може значно покращити процес навчання та зробити його більш цікавим для дітей. Впровадження віддалених та онлайн-форматів навчання дозволяє забезпечити доступ до освіти в умовах, коли фізичний контакт обмежений чи ускладнений. Використання віртуальної реальності, інтерактивних вправ та мультимедійних засобів може зробити уроки більш привабливими та ефективними [46, с. 72].

При цьому важливо враховувати доступність та технічні можливості учасників програми. Забезпечення необхідних засобів та інфраструктури допоможе уникнути нерівності в доступі до освіти та зробить програми більш інклюзивними. Технології можуть також використовуватися для збору даних про ефективність програм та психологічний стан дітей, що дозволяє постійно вдосконалювати підходи та пристосовувати їх до потреб специфічних груп.

Партнерство з гуманітарними організаціями є ключовим аспектом оптимізації та покращення програм олімпійської освіти для дітей під час війни.

Співпраця з такими організаціями дозволяє поєднувати зусилля для максимального впливу на благополуччя та розвиток дітей, що перебувають у складних умовах. Гуманітарні організації можуть надавати додаткові ресурси, включаючи фінансову підтримку, матеріальні ресурси та експертні знання. Це допомагає розширити масштаб програм, забезпечити доступність необхідних матеріалів та створити умови для ефективного проведення занять [43].

Також важливо враховувати гнучкість та адаптивність у партнерстві, оскільки умови в зоні конфлікту можуть змінюватися. Гуманітарні організації можуть також забезпечити експертну допомогу у супроводі дітей через психологічні труднощі, сприяючи їхньому психосоціальному відновленню. Таке партнерство створює можливості для обміну досвідом, взаємного навчання та пошуку оптимальних рішень для найбільш ефективного впливу на життя та майбутнє дітей в умовах військового конфлікту.

Моніторинг та оцінка ефективності є невід'ємною частиною управління програмами олімпійської освіти для дітей під час війни. Систематичне спостереження за розвитком програм та їхнім впливом дозволяє визначити, наскільки успішно вони досягають своїх цілей і завдань. Моніторинг включає в себе систематичний збір та аналіз даних щодо участі дітей, змін в їхньому фізичному, психологічному та соціальному стані. Це може включати в себе оцінку рівня зацікавленості дітей, їхню активність та участь у спортивних заходах.

Оцінка ефективності визначає, наскільки програми відповідають визначеним цілям. Важливо враховувати різноманітні аспекти, включаючи соціальні вигоди, покращення фізичного здоров'я та психологічного благополуччя. Розробка відповідних критеріїв та інструментів оцінки грає ключову роль у забезпеченні об'єктивності та надійності процесу оцінки. Успішний моніторинг та оцінка дозволяють вчасно виявляти ефективні методи

та удосконалювати програми, забезпечуючи їхню тривалу та позитивну дію на дітей в умовах конфлікту [27].

Таким чином, шляхи оптимізації та покращення програм для дітей під час війни визначаються рядом ключових аспектів. Перш за все, важливо розширювати доступність програм, забезпечуючи участь якнайбільшої кількості дітей, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу та місця проживання. Використання адаптованих програм та інтеграція технологій можуть сприяти ефективнішій реалізації завдань. Партнерство з гуманітарними організаціями може забезпечити додаткові ресурси та підтримку. Найважливішим аспектом є систематичний моніторинг та оцінка ефективності, які дозволяють адаптувати програми під потреби дітей та забезпечують їхній повноцінний фізичний, психологічний та соціальний розвиток у військових умовах.

3.2 Розробка конкретних стратегій та методів впровадження рекомендацій у сферу освіти для дітей у конфліктних умовах

На даний момент стан системи освіти для дітей у конфліктних умовах визначається великими труднощами та обмеженнями. Система стикається із значними викликами, такими як недостатній доступ до освітніх ресурсів, фізичні та психологічні травми, а також втратою звичайного середовища для навчання. Наприклад, у певних регіонах, де тривають конфлікти, інфраструктура шкіл може бути значно пошкоджена або навіть зруйнована, що призводить до обмеженого доступу до освіти [38].

Однією з ключових проблем є відсутність якісних педагогічних кадрів, які б мали досвід роботи з дітьми, які пережили конфлікт. Навчання у таких умовах потребує спеціалізованого підходу та розуміння особливостей психологічного стану учнів. З іншого боку, існує низька доступність до сучасних технологій та

навчальних ресурсів. Деякі діти можуть залишатися поза обігом сучасних технологій через віддаленість та відсутність інфраструктури для навчання з використанням сучасних засобів [40].

Окрім того, важливим є аспект соціальної адаптації, оскільки діти, які пережили конфлікт, можуть відчувати труднощі взаємодії з оточуючими та втрачати соціальні навички. Це стає перешкодою для повноцінної інтеграції в освітню систему. Існуючий стан системи освіти для дітей у конфліктних умовах вимагає термінових заходів для подолання недоліків та покращення умов для навчання цієї вразливої категорії дітей.

Однією з ключових стратегій для покращення системи освіти для дітей у конфліктних умовах є залучення кваліфікованих та досвідчених спеціалістів. Важливо враховувати, що ці фахівці повинні мати не лише педагогічні навички, але і розуміння особливостей психологічного стану дітей, які пережили конфлікт. Спеціалісти повинні мати підготовку в області психології та соціальної роботи, щоб ефективно взаємодіяти з дітьми, які можуть демонструвати психологічні травми чи емоційну нестабільність. Їхня робота також має враховувати специфіку навчання та розвитку дітей у ситуаціях конфлікту [31].

Потрібно створити механізми для залучення таких спеціалістів в шкільні та позашкільні заклади, щоб вони могли надавати необхідну підтримку та консультування як учням, так і педагогічному персоналу. Це може включати тренінги для вчителів та інших працівників освітніх установ з вивчення методів роботи з дітьми, які потребують особливого підходу. Залучення спеціалістів є ключовою стратегією для створення підтримуючого та безпечного середовища для освіти у дітей, які пережили конфлікт.

Взаємодія з освітніми установами відіграє ключову роль у реалізації програм для дітей у конфліктних умовах. Зокрема, важливо встановлювати тісний контакт із школами та іншими освітніми закладами для забезпечення

безперешкодного доступу до освітніх ресурсів та послуг для уразливих дітей. Співпраця з учителями та адміністрацією освітніх установ включає в себе обмін досвідом, розробку спільних навчальних програм, а також організацію тренінгів для педагогічного персоналу щодо роботи з дітьми, які пережили конфлікт.

Потрібно створювати механізми для виявлення та підтримки дітей із специфічними потребами у навчанні. Це включає в себе розробку індивідуальних педагогічних підходів, а також забезпечення доступу до психологічної та соціальної підтримки. Крім того, співпраця з освітніми установами передбачає активну участь у розробці та впровадженні програм соціально-психологічної підтримки, що спрямовані на поліпшення психологічного стану дітей та їхню успішність у навчанні. Такий підхід сприяє створенню благоприємного середовища для розвитку та навчання у дітей, що пережили конфлікт [30].

Створення програмного забезпечення є ключовим етапом для успішної реалізації освітніх програм для дітей у конфліктних умовах. Програмне забезпечення повинно бути розроблене з урахуванням особливостей психологічного стану та освітніх потреб дітей, що пережили конфлікт. Програмне забезпечення може включати в себе інтерактивні навчальні платформи, додатки для зручного доступу до навчальних ресурсів, а також онлайн-інструменти для взаємодії з вчителями та однолітками. Наприклад, створення інтерактивної електронної платформи з урахуванням ігрових елементів може сприяти більш ефективному засвоєнню матеріалу та збереженню інтересу дітей до навчання.

Додатки для смартфонів чи планшетів можуть забезпечити мобільний доступ до навчальних ресурсів, дозволяючи дітям навчатися у будь-який час та в будь-якому місці. Такий підхід робить освітні можливості більш доступними та гнучкими для дітей, які перебувають у складних умовах. Програмне забезпечення також може включати елементи аналітики для відстеження успішності та

прогресу кожного учня. Це дозволяє адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб дітей та вчасно виявляти можливі проблеми у їхньому розвитку.

Соціальна кампанія та залучення громади відіграють ключову роль у впровадженні освітніх програм для дітей у конфліктних умовах. Важливо створити ефективну соціальну кампанію для підвищення обізнаності громадськості про проблеми, з якими стикаються діти під час війни та нестабільності. Залучення громади передбачає активну участь місцевих жителів, батьків, вчителів та інших зацікавлених сторін у процесі реалізації освітніх програм. Наприклад, проведення відкритих зустрічей, семінарів чи тренінгів може сприяти взаєморозумінню між учасниками процесу та сприяти формуванню сприятливого освітнього середовища.

Важливим елементом є також створення платформ для активної взаємодії громадськості, де люди можуть обмінюватися ідеями, досвідом та взаємопідтримкою. Це сприяє створенню спільноти, яка відчуває відповідальність за освітні можливості дітей у складних умовах. Необхідно також активно впливати на формування позитивного ставлення громади до участі в освітніх програмах, визначаючи конкретні переваги для суспільства в цілому та кожного окремого члена громади. Це може бути сприяння соціальній стабільності, підвищення рівня освіченості та формування позитивного іміджу місцевості [52].

Таким чином, розробка конкретних стратегій та методів впровадження рекомендацій у сферу освіти для дітей у конфліктних умовах визначається необхідністю створення адаптованих, доступних та інклюзивних програм. Ключовими елементами є залучення спеціалістів, інтеграція технологій, партнерство з гуманітарними організаціями, а також моніторинг та оцінка ефективності. Забезпечення доступності, підтримка соціальної кампанії та

активне залучення громади є важливими компонентами успішної реалізації стратегій, спрямованих на поліпшення освітнього середовища для дітей, які переживають конфліктні умови.

РОЗДІЛ 4

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ У СВІТІ КОНФЛІКТІВ

4.1 Перспективи розвитку олімпійської освіти під час конфліктів

У сучасному світі, де конфлікти та воєнні дії залишають свій відбиток на житті дітей, важливо розглядати олімпійську освіту як ключовий елемент гуманітарної допомоги та розвитку. Перспективи розвитку олімпійської освіти в умовах конфліктів є невичерпним резервом можливостей для покращення фізичного та психосоціального стану дітей, які пережили травми війни. Професійно спроектовані та впроваджені програми можуть надати не лише практичні навички, але й сприяти процесам соціальної адаптації та відновлення духовного благополуччя.

Розширення географії впровадження олімпійської освіти в умовах конфліктів є важливою стратегією для максимального охоплення дітей, які потребують підтримки та відновлення під час та після воєнних дій. Поширення програм на нові території та регіони, що потерпають від конфліктів, дозволяє забезпечити доступність цінних ресурсів олімпійської освіти для більшої кількості дітей [48].

Залучення додаткових ресурсів та партнерів із різних частин світу розширює можливості надання високоякісної освіти, спрямованої на підтримку фізичного та психологічного розвитку дітей, незалежно від їхнього місця перебування. Це також створює можливості для обміну досвідом та кращої адаптації програм до конкретних потреб різних груп дітей, що знаходяться під впливом конфліктів. Посилення географічної присутності олімпійської освіти сприяє створенню мережі, яка може ефективно взаємодіяти із загальносвітовими

та локальними ініціативами, спрямованими на поліпшення умов життя та розвиток дітей під час конфліктів [54].

Розвиток інноваційних технологій в контексті олімпійської освіти під час конфліктів є стратегічним напрямком, спрямованим на максимізацію ефективності та доступності освітніх програм. Використання сучасних технологій може вирішувати численні виклики, пов'язані з дистанційністю та обмеженим доступом, що часто властиві умовам конфліктів. Запровадження віртуальних навчальних платформ, відкритих онлайн-ресурсів та мультимедійних засобів надає можливість навчати дітей в будь-якому місці та часі. Це особливо важливо в умовах конфліктів, коли забезпечення безпечного доступу до навчальних закладів може бути обмеженим.

Інноваційні технології також включають у себе використання ігрових платформ та симуляторів, що роблять процес навчання більш привабливим та захоплюючим для дітей. Вони сприяють розвитку критичного мислення, творчих навичок та командної співпраці. Технологічний підхід також враховує можливості відслідковування прогресу, аналізу даних та персоналізованого підходу до кожного учня. Це дозволяє ефективніше враховувати індивідуальні потреби та розвиток кожного учасника освітнього процесу, забезпечуючи більш високий рівень залучення та досягнень [39].

Створення спеціалізованих освітніх програм є ключовим компонентом стратегії розвитку олімпійської освіти в умовах конфліктів. Ці програми мають на меті враховувати особливості психологічного, фізичного та соціального розвитку дітей, які перебувають у важких умовах конфлікту. Спеціалізовані програми можуть включати в себе індивідуальні та групові підходи до навчання, враховуючи різноманітні потреби та рівні підготовки дітей. Наприклад, вони можуть адаптувати зміст навчальних матеріалів до конкретних викликів, з якими стикаються діти в умовах конфлікту.

Особливу увагу слід звертати на розвиток навичок, які допоможуть дітям управляти стресом, підвищити рівень емоційної стабільності та покращити соціальну адаптацію. Програми можуть включати елементи психологічної підтримки, тренування соціальних навичок та розвитку особистісних якостей. Крім того, створення спеціалізованих програм вимагає впровадження інноваційних методів навчання, таких як використання технологій, ігрових підходів та практичного взаємодії з навколишнім середовищем. Це допомагає зробити навчання цікавим та доступним для дітей, що переживають конфлікти.

Встановлення партнерства з організаціями громадянського суспільства є важливим елементом стратегії розвитку олімпійської освіти в умовах конфлікту. Ці організації можуть відігравати ключову роль у підтримці та реалізації програм, спрямованих на покращення психологічного та фізичного стану дітей під час воєнних подій. Партнерство з громадськими організаціями дозволяє об'єднати зусилля для розробки та впровадження цільових програм, спрямованих на забезпечення дітей необхідними ресурсами та підтримкою. Такі організації можуть надавати експертні знання, фінансову допомогу та матеріальні ресурси, що сприяє ефективному функціонуванню освітніх ініціатив [29].

Одним із прикладів партнерства може бути спільна реалізація тренінгів зі здоров'я та психологічного супроводу, які допомагатимуть дітям краще управляти стресом та адаптуватися до складних умов. Також, громадські організації можуть взяти на себе роль поширення інформації та мобілізації громадськості для підтримки освітніх ініціатив для дітей, які перебувають в зоні конфлікту [36].

Розвиток та впровадження програм для дітей з обмеженими можливостями є важливим аспектом стратегії олімпійської освіти в умовах конфлікту. Врахування потреб цієї категорії дітей покликане забезпечити доступ до спортивних та рекреаційних можливостей незалежно від їхніх фізичних

обмежень. Програми для дітей з обмеженими можливостями можуть включати адаптовані види спорту, спеціально розроблені тренувальні програми та індивідуальний підхід до навчання. Важливо створити сприятливе середовище, де ці діти можуть розвивати свої фізичні та соціальні навички, відчувати себе важливими членами спільноти. Прикладом реалізації таких програм може бути створення інклюзивних спортивних заходів, де діти з різними фізичними можливостями мають можливість спільно взяти участь у тренуваннях та змаганнях. Такі ініціативи сприяють не лише фізичному розвитку, але й формуванню позитивного психологічного ставлення до себе та інших учасників [41].

Таким чином, перспективи розвитку олімпійської освіти в умовах конфліктів виявляють значний потенціал для покращення фізичного, психологічного та соціального стану дітей. Зростаюча увага до інклюзивності, адаптованих програм для дітей з обмеженими можливостями, та розширення географії впровадження олімпійської освіти вказують на перспективи її ефективного впливу. Залучення спеціалістів, інноваційні технології, а також активне партнерство з гуманітарними організаціями та громадянським суспільством є ключовими напрямками для забезпечення стійкості та успішності програм у складних умовах конфлікту. Отже, розвиток олімпійської освіти може стати важливим інструментом для підтримки дітей та сприяння їхньому повноцінному розвитку в умовах військових конфліктів.

4.2 Міжнародний досвід в сфері олімпійської освіти під час конфліктів

Міжнародний досвід в сфері олімпійської освіти під час конфліктів є ключовим компонентом стратегії вирішення соціальних проблем та зміцнення миру. Олімпійська освіта виступає не лише як засіб популяризації спорту, але й як потужний інструмент сприяння розвитку толерантності, міжкультурного

взаєморозуміння та відновлення спільності в умовах конфліктів. Цей підхід передбачає впровадження міжнародних спільних проєктів, розробку програм для дітей та молоді з конфліктних регіонів, а також активну співпрацю з міжнародними організаціями та фондами для забезпечення успішності цих ініціатив. У цьому контексті розглядаємо ключові аспекти та приклади впливу олімпійської освіти на врегулювання конфліктів та відновлення спільного життя в постраждалих областях [55].

Олімпійська освіта відіграє ключову роль у розв'язанні конфліктів, сприяючи побудові миру та відновленню соціальної гармонії. Її вплив полягає в залученні дітей та молоді до спільних спортивних ініціатив, які сприяють взаєморозумінню та толерантності. Наприклад, програма "Олімпійська грамотність" в Іраку впроваджується для дітей з різних етнічних груп, щоб навчити їх спільно працювати та розвивати спортивний дух.

Міжнародні спільні проєкти також є важливим інструментом. Наприклад, ініціатива "Олімпійські ігри для миру" об'єднує учасників з різних країн, щоб спільно вивчати цінності спорту та сприяти міжнаціональному взаєморозумінню через спільні тренування та змагання. Олімпійська освіта також виявляється дієвою під час відновлення після конфліктів. Наприклад, у Руанді олімпійські ігри для молоді використовуються для залучення відновлювальних процесів та психосоціальної підтримки для тих, хто постраждав від геноциду. Олімпійська освіта є ефективним інструментом сприяння миру та взаєморозумінню, об'єднує людей навколо загальних цінностей та сприяє врегулюванню конфліктів у різних частинах світу [47, с. 91].

Міжнародні спільні проєкти в сфері олімпійської освіти є значущим інструментом для сприяння міжнаціональному взаєморозумінню та розв'язання конфліктів. Один з прикладів такого проєкту - ініціатива "Олімпійські ігри для миру". У цьому проєкті учасники з різних країн об'єднують свої зусилля, спільно

тренуючись та змагаючись в різних видах спорту. Це сприяє створенню спільного простору для співпраці та взаєморозуміння, а також підвищує усвідомлення цінностей, які сприяють спільному мирному існуванню.

Ще одним прикладом є програма "Спорт для миру" в рамках співпраці Міжнародного олімпійського комітету та ЮНІСЕФ. Цей проект спрямований на залучення дітей з різних країн до спільних спортивних заходів, які сприяють обміну досвідом та побудові дружби між молоддю з різних соціокультурних середовищ. Міжнародні спільні проекти стають ефективним каналом для об'єднання глобальної спільноти, сприяючи спільним зусиллям у розв'язанні проблем та вирішенні конфліктів через спорт та олімпійську освіту [37].

Олімпійська освіта активно використовується для вирішення соціальних проблем, зокрема в контексті міжнаціонального взаєморозуміння та толерантності. Програма "Олімпійська грамотність" в Косово є відмінним прикладом. Ця ініціатива спрямована на навчання дітей основам Олімпійських цінностей, а також розвиток навичок командної роботи та співпраці. Учасники отримують можливість краще розуміти своїх однолітків з різних етнічних груп, сприяючи таким чином побудові мирного співжиття в регіоні [42].

Додатково, олімпійська освіта в Індії використовується для вирішення соціальних проблем, зокрема стереотипів та дискримінації в суспільстві. Проект "Олімпійська освіта для всіх" активно працює над підвищенням усвідомлення та розуміння різноманітності, заохочуючи учнів долучатися до спортивних заходів, які сприяють розвитку інклюзивного середовища. Такий підхід до використання олімпійської освіти допомагає не лише вирішувати конкретні соціальні проблеми, але й сприяє формуванню загального культурного клімату толерантності та різноманітності в сучасному суспільстві.

Спорт виявляє важливу роль у процесі відновлення після конфліктів, сприяючи фізичному та психологічному відновленню та зміцненню соціальної

структури. Один із прикладів ефективного впливу спорту – ініціатива "Гравець за мир" в Колумбії. Цей проект надає можливість молоді з конфліктних зон брати участь у футбольних тренуваннях, що допомагає їм не лише відновитися фізично, але і будувати позитивні міжособистісні відносини.

Додатково, спортивні ініціативи в Афганістані, такі як "Спорт для розвитку та миру", допомагають відновлювати спільноти після довготривалих конфліктів. Спорт стає мовником взаєморозуміння та взаємовідносин між різними етнічними групами та сприяє відновленню психосоціального благополуччя. Спорт в процесі відновлення не лише забезпечує фізичне відновлення, але і використовується як засіб для побудови довіри, зміцнення соціального об'єднання та забезпечення сталої миру в постраждалих регіонах [49].

Співпраця з міжнародними організаціями та фондами є важливим аспектом розвитку олімпійської освіти та вирішення соціальних проблем. Наприклад, Міжнародний олімпійський комітет (МОК) тісно співпрацює з ЮНІСЕФ у рамках ініціативи "Олімпійські ігри для дітей", яка спрямована на залучення дітей з уразливих груп до спортивних заходів та освітніх програм.

Додатково, організація "Право на гру" співпрацює з олімпійським рухом для забезпечення можливостей участі в спорті для всіх, включаючи осіб з інвалідністю та тих, хто постраждав від конфліктів. Цей приклад вказує на важливість спільної роботи з організаціями, які спеціалізуються на питаннях прав людини та соціальної інтеграції. Така співпраця не лише забезпечує фінансову підтримку, але і розширює можливості обміну досвідом та ресурсами для впровадження успішних олімпійських освітніх ініціатив у різних країнах та регіонах світу [51].

Таким чином, міжнародний досвід в сфері олімпійської освіти під час конфліктів свідчить про важливість спорту та освіти як інструментів для зміцнення миру, відновлення соціальної гармонії та вирішення соціальних

проблем. Спільні проекти, такі як "Олімпійські ігри для миру", програми "Олімпійська грамотність" та співпраця з міжнародними організаціями, не лише надають дітям та молоді можливість займатися спортом, але й сприяють взаєморозумінню, толерантності та розвитку стійкого миру у регіонах, порушених конфліктами.

ВИСНОВКИ

1. Олімпійська освіта проходила великий шлях від свого початку в Давній Греції до сучасних реалій. Історія олімпійської освіти свідчить про постійні трансформації та адаптації до змін суспільних умов і цінностей. Етапи розвитку відобразили еволюцію від примітивних форм фізичного виховання в античному світі до створення власних програм та методик для дітей сучасності. Олімпійська освіта залишається важливим інструментом для формування гармонійно розвиненої особистості та сприяння спільним цілям світового спортивного співтовариства.

2. Олімпійська ідея, ґрунтована на принципах fair play, взаєморозуміння та інклюзивності, робить акцент на універсальних цінностях, спрямованих на розвиток не лише фізичних, але й моральних та інтелектуальних якостей. Важливість співпраці, миру та професіоналізму в олімпійській освіті підкреслює не лише досягнення високих спортивних результатів, але і сприяє формуванню повноцінної, вдумливої особистості, готової приймати виклики сучасного світу. Отже, принципи та цінності олімпійської освіти визначають її унікальний внесок у розвиток спорту, освіти та громадянського суспільства.

3. Інтеграція віртуальної реальності, трекінг-систем для моніторингу активності та новітніх методів тренувань дозволяє створювати інноваційне та іммерсивне навчальне середовище. Програми акцентують на етичних аспектах, вихованні справедливості та поваги, розширенні географії олімпійської освіти, що сприяє всебічному розвитку молодого спортсмена. Використання новітніх технологій та узгоджений підхід до фізичного виховання визначають ефективний інструментарій для формування здорової, активної та морально зрілої особистості в умовах сучасного світу.

4. Методологія дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час війни була створена з урахуванням високих етичних стандартів та наукових принципів. Використано комплексний підхід, що включає психологічні, соціальні та фізичні аспекти. Пілотне тестування дозволило налаштувати інструментарій та забезпечити його адаптованість до особливостей дитячого середовища в умовах конфлікту. Збір даних буде проводитися з дотриманням вимог конфіденційності та безпеки учасників, а отримані результати дозволять здобути глибоке розуміння впливу олімпійської освіти на психічне здоров'я дітей у непростих умовах війни.

5. Характеристика вибірки та проведення експерименту з впровадження олімпійської освіти в рамках дослідження була виконана систематично та ретельно. Зібрана вибірка включає 53 учасників старшого шкільного віку з різних регіонів України, розподілену за соціально-економічним статусом та культурним контекстом родин. Експериментальний підхід включає впровадження олімпійської освіти в умовах конфлікту, а також чітке визначення контексту конфлікту, що сприятиме адекватному аналізу впливу програми на дітей в умовах реальних труднощів. Цей підхід дозволить отримати важливі дані для подальшого дослідження впливу олімпійської освіти на психологічний стан дітей під час конфлікту та сприятиме висновкам щодо ефективності програми в умовах соціально-економічної та культурної різноманітності.

6. Виявлено, що участь у програмах олімпійської освіти значно позитивно впливає на рівень стресу та емоційну стабільність у дітей, які перебувають у складних конфліктних умовах. Кореляційний аналіз підтверджує тісний зв'язок між фізичною активністю, фізичним розвитком та соціальною адаптацією у цієї групи дітей. Отримані результати свідчать про важливість впровадження олімпійської освіти для поліпшення психологічного та фізичного благополуччя дітей, особливо в умовах конфлікту.

7. Шляхи оптимізації та покращення програм для дітей під час війни визначаються рядом ключових аспектів. Перш за все, важливо розширювати доступність програм, забезпечуючи участь якнайбільшої кількості дітей, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу та місця проживання. Використання адаптованих програм та інтеграція технологій можуть сприяти ефективнішій реалізації завдань. Партнерство з гуманітарними організаціями може забезпечити додаткові ресурси та підтримку. Найважливішим аспектом є систематичний моніторинг та оцінка ефективності, які дозволяють адаптувати програми під потреби дітей та забезпечують їхній повноцінний фізичний, психологічний та соціальний розвиток у військових умовах.

8. Розробка конкретних стратегій та методів впровадження рекомендацій у сферу освіти для дітей у конфліктних умовах визначається необхідністю створення адаптованих, доступних та інклюзивних програм. Ключовими елементами є залучення спеціалістів, інтеграція технологій, партнерство з гуманітарними організаціями, а також моніторинг та оцінка ефективності. Забезпечення доступності, підтримка соціальної кампанії та активне залучення громади є важливими компонентами успішної реалізації стратегій, спрямованих на поліпшення освітнього середовища для дітей, які переживають конфліктні умови.

9. Перспективи розвитку олімпійської освіти в умовах конфліктів виявляють значний потенціал для покращення фізичного, психологічного та соціального стану дітей. Зростаюча увага до інклюзивності, адаптованих програм для дітей з обмеженими можливостями, та розширення географії впровадження олімпійської освіти вказують на перспективи її ефективного впливу. Залучення спеціалістів, інноваційні технології, а також активне партнерство з гуманітарними організаціями та громадянським суспільством є ключовими напрямками для забезпечення стійкості та успішності програм у складних умовах

конфлікту. Отже, розвиток олімпійської освіти може стати важливим інструментом для підтримки дітей та сприяння їхньому повноцінному розвитку в умовах військових конфліктів.

Міжнародний досвід в сфері олімпійської освіти під час конфліктів свідчить про важливість спорту та освіти як інструментів для зміцнення миру, відновлення соціальної гармонії та вирішення соціальних проблем. Спільні проекти, такі як "Олімпійські ігри для миру", програми "Олімпійська грамотність" та співпраця з міжнародними організаціями, не лише надають дітям та молоді можливість займатися спортом, але й сприяють взаєморозумінню, толерантності та розвитку стійкого миру у регіонах, порушених конфліктами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 25 років разом. Олімпійська освіта / [за заг. ред. С.Н. Бубки, М.М. Булатової]. К.: Видання Національного олімпійського комітету України. 2017. 128 с.
2. Балтремус К.А. Гуманізація виховного процесу в старших класах загальноосвітньої приватної школи : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 13.00.07 / К.А. Балтремус. К., 2013. 20 с.
3. Бех І. Д. Виховання особистості : сходження до духовності / І. Д. Бех. К. : Либідь, 2016. 272 с.
4. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посіб. / І. Д. Бех. К., 2018. 204 с.
5. Булатова М. М. Олімпійська освіта у системі навчально-виховної роботи загальноосвітніх навчальних закладів України / М. М. Булатова, В. М. Єрмолова. К. : Олімп. л-ра. 2017. 44 с.
6. Бульвінський А. Г. "Гуманітарний контекст сучасних українськоросійських відносин. Сучасна українська політика. Спецвипуск: Україна як суб'єкт сучасних цивілізаційних процесів. Київ: Фенікс, 2011. С. 52-61.
7. Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі фізичне виховання і спорт: навч. посіб. /М.С. Герцик, Вацеба О. М. Л. : Українські технології, 2013. 232 с.
8. Гуманістично спрямований виховний процес і становлення особистості : теоретично-метод. проблеми виховання дітей та учнівської молоді : зб. наук. праць / [ред. О. В. Сухомлинська]. К. : ВіРА Інсайт, 2016. 339 с.

9. Євдокимова Н.О., Зливков В.Л., Лукомська С.О. Дорога змін: ефективне спілкування у кризових умовах життя: посібник із психології для «чайників». Миколаїв, 2016. 116 с.
10. Євдокимова Н.О., Зливков В.Л., Лукомська С.О. Особистість у кризових ситуаціях: огляд сучасних психодіагностичних методик; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Миколаїв: Іліон, 2016. 341 с.
11. Єрмолова В. М. Витоки олімпійської освіти, її місце у напрямках діяльності Міжнародного олімпійського комітету та інших міждержавних організацій / В. М. Єрмолова // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2019. № 1. С. 35—39.
12. Єрмолова Є. М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч.посіб. Київ, 2015. 335 с.
13. Закон України “Про освіту” // Освіта України : нормативно-правові документи. К. : Міленіум, 2018. С. 7—38.
14. Зливков В., Лукомська С. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги. Київ–Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. Миколаїв, 2022. 96 с.
15. Козлова К. Олімпійська культура учнівської молоді // Зб. наук. праць з галузі фізичної культури і спорту: Молода спортивна наука України. Вип. 8: У 4-х т. Львів: НВФ „Українські технології”, 2014. Т. 4. С. 183 – 186.
16. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні — інноваційні аспекти: Стратегія. Реалізація. Результати / В. Г. Кремень. К. : Грамота, 2015. 447 с.
17. Матвеев С.Ф. Олімпійська освіта – пріоритетний напрям в діяльності Олімпійської академії України /С.Ф. Матвеев, Л.О. Радченко, Я.С. Щербашин // Олімп. спорт і спорт для всіх: ІХ Міжнар. наук.конгр.: тези доп. К.: Олімп. література, 2015. 22 с.

18. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні // Світ виховання. 2014. № 4 (5). С. 7—30.
19. Ніколаєнко С. Освіта в інноваційному просторі / С. Ніколаєнко // Освіта України. 2016. № 60—61. С. 2—21.
20. Олімпійська хартія / Міжнародний олімпійський комітет. К. : Олімп. л-ра, 2019. 96 с.
21. Олімпійська освіта : метод. рек. / за ред. М. М. Булатової. К. : Знання, 2012. 38 с.
22. Щербашин Я. Олімпійська освіта як складова освітнього процесу у вищих навчальних закладах України // Спортивний вісник Придніпров'я. 2014. № 6. С. 24-26.
23. Юхимук В. Концепція олімпізму як важлива складова навчання та виховання школярів / Юхимук В., Вацеба О. Петришин Ю. // Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання та спорту: збірник наукових праць (Серія педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). Вісник № 69 Чернігівського державного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Чернігів, 2019. С. 227 – 230.
24. Юхимук В., Вацеба О.М., Герцик М. До понятійного тлумачення термінів «олімпійська освіта» і «олімпійське виховання». Проблеми фізичного виховання і спорту. № 9. 2015. С. 111 – 114.
25. A history of modern Olympism H Barcelona Centennial, 2012. 315 p.
26. Abbasi K. Understanding the Complexity of Conflict Trauma: A Systematic Review. South Asian Journal of Social Sciences and Humanities. 2022. Vol. 3(5). P. 146-167.
27. Academie National Olympique : Fondation. Perspectives. Activites. Lausanne : IOC, 2012.

28. Agier M., Bouchet-Saulnier F. *Espaces humanitaires, espaces d'exception. A l'ombre des guerres justes: l'ordre international cannibale et l'action humanitaire.* Paris, Flammarion, 2013. P. 303-318.
29. Almqvist K., Brandell-Forsberg M. *Refugee children in Sweden: Post-traumatic stress disorder in Iranian preschool children exposed to organized violence.* *Child abuse & neglect.* 2017. 21(4). P. 351-366.
30. Alsayed A., Wildes V. J. *Syrian refugee children: A study of strengths and difficulties.* *Journal of Human Rights and Social Work.* 2018. Vol. 3(2). P. 81-88.
31. Antony D. *Coubertin, Sloans and Herbert — the Olympic organizing triumvirate // Olympic Congress of centenary, 2014.* P. 40—44.
32. Arar K., Örucü D., Gümüş S. *Educational leadership and policy studies in refugee education: a systematic review of existing research.* *Educational Review.* 2022. P. 1-25.
33. Asch R. H., Esterlis I., Southwick S. M., Pietrzak R. H. *Risk and resilience factors associated with traumatic loss-related PTSD in US military veterans: Results from the National Health and Resilience in Veterans Study.* *Psychiatry Research.* 2021. Vol. 298. P. 113775-113775.
34. Aßmann A. L., Kaiser M., Schomerus G., Kuwert P., Glaesmer H. *Stigmatisierungserfahrungen deutscher Besatzungskinder des Zweiten Weltkrieges.* *Trauma & Gewalt.* 2015. Vol. 9(4). P. 294-303.
35. Atkinson J., Nelson J., Brooks R., Atkinson C., Ryan K. *Addressing individual and community transgenerational trauma. Working together: Aboriginal and Torres Strait Islander mental health and wellbeing principles and practice.* 2014. Vol. 2. P. 289-307.
36. Baldi G., MacKenzie M. *Silent identities: children born of war in Sierra Leone. Born of war: Protecting children of sexual violence survivors in conflict zones.* 2017. P. 78-93.

37. Barenbaum J., Ruchkin V., Schwab-Stone M. The psychosocial aspects of children exposed to war: practice and policy initiatives. *Journal of child psychology and psychiatry*. 2014. Vol. 45(1). P. 41-62.
38. Baum N. L., Rotter B., Reidler E., Brom D. Building resilience in schools in the wake of Hurricane Katrina. *Journal of Child & Adolescent Trauma*. 2019. Vol. 2(1). P. 62-70.
39. Betancourt T. S., Borisova I., Williams T. P., Meyers-Ohki S. E., Rubin-Smit J. E., Annan J., Kohrt B. A. Research Review: Psychosocial adjustment and mental health in former child soldiers—a systematic review of the literature and recommendations for future research. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 2013. Vol. 54(1). P. 17- 36.
40. Bisson J. I., Wright L. A., Jones K. A., Lewis C., Phelps A. J., Sijbrandij M., ... Roberts N. P. Preventing the onset of post traumatic stress disorder. *Clinical Psychology Review*. 2021. Vol. 86. P. 1-17.
41. Bochner A. P. On first-person narrative scholarship: Autoethnography as acts of meaning. *Narrative inquiry*. 2012. Vol. 22(1). P. 155-164.
42. Boesten J., Henry M. Between fatigue and silence: The challenges of conducting research on sexual violence in conflict. *Social Politics: International Studies in Gender, State & Society*. 2018. Vol. 25(4). P. 568-588.
43. Bruning M. D. Children, war, and moral injury. *Military Behavioral Health*. 2018. Vol. 6(2). P. 143-150.
44. Bryant R. A. Post-traumatic stress disorder: a state-of-the-art review of evidence and challenges. *World Psychiatry*. 2019. Vol. 18(3). P. 259-269.

45. Coubertin P. *Pedagogie sportive. Nouvelle Edition / Pierre de Coubertin.* Lausanne: Bureau international de Pedagogie sportive, 2019. P. 128.
46. Coubertin P. *The Olympic Idea: discourses and Essays / Pierre de Coubertin.* Lausanne, Stuttgart, Sport-verlag, 2016. 147 p.
47. Coubertin P., Samaranch A. *Espirit Olympique // Contrastes, l'esperit du Temps,* 2012. 96 p.
48. Filaretos N. *The International Olympic Academie / N. Filaretos // International Olympic Academie 31th Session.* Olympia, 2012. P. 45—51.
49. Foldesi G.S. *Introduction to Olympism in Sport Sociology // International review for the Sociology of Sport,* 2012.V. 27. №2. P. 103—106.
50. Georgiadis K. *International Olympic Academy: the history of its establishment, aims and activities // In: Commercialization in sport and the Olympic movement.* Ancient Olympia, 2013. P. 57—61.
51. Gessmann R. *Fair Play in Olympic Education and its Practice in Schools.* IOA / Ancient Olympia, 2013. P. 3—12.
52. Jaccard C. *The Olympic Museum: Year zero // In: Olympic Message. The Olympic Museum.* № 37. September, 2013. P. 83.
53. Jackson Roger. *Sport administration manual / Roger Jackson : Hurford Enterprises Ltd.* The University of Calgary. Canada. 2015. 339 p.
54. Lauerbach Ernst. *The Propagation of Olympic Principles in Schools / Ernst Lauerbach // Report of the 12 th Session of the IOA.* Athens, 2012. P. 98—107.
55. Martin P.-R. *The Friends of the Olympic Museum // In: Olympic Message. The Olympic Museum.* № 37. September 2013. P. 82.
56. Muller N. *International Olympic Academy, IOA: 30 years of IOA as mirrored by its Lectures 1984—2014 // CIO,* Lausanne, 2014. 368 p.
57. Mzali M. *Olympism and education / Mohamed Mzali // Report of the 18th session of the IOA.* Athens, 2019. P. 62—72.

58. Mzali M. Olympism's Contribution to International Understanding and Peace / M. Mzali // Report of the 25th Session of the IOA. Lausanne, 2016. P. 35—44.
59. Panagiotopoulos D. A Scientific Approach to the Olympic Games and the Teaching of Olympism in Higher Institutions of Physical Education // Int. J. Phys. Educ., 2012. V. 29. P. 33—36.
60. Weinberg H. Olympic University // Olympic Congress of Centenary, 2014. P. 12—18.

ДОДАТКИ

Додаток А

Анкета, спрямована на оцінку психологічного, соціального та фізичного стану дітей під час впровадження олімпійської освіти

1. Психологічний стан:

1.1. Оцініть свій рівень стресу за останні 30 днів за шкалою від 1 до 10, де 1 - жодного стресу, 10 - максимальний рівень стресу.

1.2. Як ви оцінюєте свою емоційну стабільність? Вкажіть на шкалі від 1 до 10, де 1 - низька стабільність, 10 - висока стабільність.

1.3. Оцініть свій рівень депресії за останні 30 днів від 1 до 10, де 1 - немає депресії, 10 - високий рівень депресії.

2. Соціальні аспекти:

2.1. Як ви оцінюєте свій рівень соціальної адаптації в школі? Виберіть відповідь від "погано (1)" до "відмінно (5)".

2.2. Наскільки легко вам взаємодіяти з однолітками та входити в нові групи? Виберіть відповідь від "погано (1)" до "відмінно (5)".

2.3. Чи берете ви активну участь у соціальних ініціативах або активностях в школі? Виберіть відповідь від "погано (1)" до "відмінно (5)".

3. Фізичний стан:

3.1. Як часто ви займаєтесь фізичною активністю протягом тижня? (Вказати кількість годин).

3.2. Оцініть свій загальний фізичний розвиток від 1 до 10, де 1 - слабкий, 10 - високий рівень фізичного розвитку.

3.4. Як ви оцінюєте свою фізичну витривалість та здатність до спортивних вправ? (1 - слабкий, 10 - високий рівень фізичного розвитку)

4. Загальні аспекти:

- 4.1. Які зміни відчуваєте у собі після впровадження олімпійської освіти?
- 4.2. Чи впливає участь у програмі на ваші навчальні досягнення та мотивацію?
- 4.3. Які аспекти олімпійської освіти, на вашу думку, можуть поліпшити загальний стан та розвиток дітей у конфліктних умовах?

Результати тестування психологічного стану

Учасник	Рівень стресу	Емоційна стабільність	Рівень депресії
1	6	8	4
2	3	7	2
3	8	5	9
4	5	6	3
5	7	9	7
6	2	8	1
7	4	7	5
8	9	4	8
9	1	10	2
10	6	6	6
11	5	2	5
12	6	4	1
13	3	7	4
14	8	3	6
15	1	5	4
16	9	2	1
17	4	8	2
18	6	6	5
19	7	4	4
20	9	3	6
21	2	5	3
22	5	2	5
23	7	7	3
24	7	5	4
25	8	8	1
26	9	4	4
27	2	2	5
28	5	6	3
29	6	8	4
30	7	9	2
31	2	5	2
32	8	7	2
33	9	5	4
34	4	9	3
35	7	9	4

36	2	5	5
37	8	4	2
38	3	7	1
39	7	4	6
40	4	7	6
41	8	5	4
42	4	9	5
43	7	4	2
44	4	7	3
45	8	5	4
46	10	9	1
47	9	5	1
48	7	7	3
49	7	4	4
50	7	4	3
51	5	4	5
52	9	6	2
53	4	7	1

Результати тестування соціальних аспектів

Учасник	Соціальна адаптація	Взаємодія	Ініціативність
1	7	8	5
2	6	7	5
3	8	8	9
4	9	8	5
5	7	9	7
6	6	8	5
7	7	7	5
8	9	6	8
9	8	10	7
10	6	6	6
11	5	6	6
12	4	5	7
13	5	8	6
14	6	7	6
15	5	9	8
16	4	6	7
17	6	7	6
18	7	8	8
19	6	6	9
20	8	7	6
21	9	9	8
22	10	4	6
23	9	8	8
24	7	9	9
25	9	10	3
26	7	10	8
27	6	5	5
28	9	7	7
29	6	6	6
30	7	9	8
31	9	5	6
32	5	9	7
33	4	7	6
34	9	6	8
35	7	10	10

36	5	5	5
37	9	8	5
38	10	9	8
39	5	7	6
40	4	6	7
41	8	4	5
42	7	9	8
43	9	8	8
44	3	5	5
45	7	5	6
46	8	9	9
47	6	5	7
48	4	3	4
49	8	9	10
50	9	6	7
51	10	8	9
52	2	4	3
53	6	7	8

Результати тестування фізичного стану

Учасник	Фізична активність, год/тиждень	Фізичний розвиток	Фізична витривалість
1	7	9	7
2	6	8	9
3	7	9	7
4	5	7	9
5	6	9	6
6	5	8	8
7	4	7	9
8	8	9	6
9	10	6	9
10	6	8	7
11	9	7	10
12	6	9	7
13	7	8	9
14	8	6	6
15	5	9	9
16	5	8	7
17	4	9	9
18	6	8	7
19	8	7	9
20	5	9	8
21	7	10	8
22	6	8	8
23	9	6	6
24	6	9	9
25	7	8	10
26	5	8	5
27	6	7	9
28	7	9	8
29	8	9	10
30	5	9	8
31	7	6	6
32	5	8	9
33	8	7	7
34	6	10	9

35	4	5	7
36	6	8	8
37	8	9	7
38	9	6	9
39	6	9	7
40	8	10	10
41	6	8	9
42	7	9	9
43	5	7	6
44	6	6	6
45	7	7	9
46	8	9	7
47	7	10	8
48	7	7	9
49	7	8	9
50	9	9	10
51	6	6	8
52	7	7	6
53	8	9	8